

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadója: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Falun.

— Politikai levél Kolozsból. —

Budapest, január 10.

A képviselőháznak egy erdélyrészi tagja írta számunkra az alábbi cikket, amelyet szívesen adunk közre, mint az erdélyi részekben uralkodó politikai felfogásnak illetékes forrásból, közvetlenül megfigyelésből eredő, jellegzetes rajzát.

Falun vagyok. Innen a faluról nézem mostanában, hogyan csinálják odafenn a nagy politikát. Akik a nagy politikát csinálják, azok is nézik a falut néha; de nem mindig láthatják helyesen. Ezért talán érdekelné fogja őket, hogy milyennek látjuk mi a politikát falun.

Két évvel ezelőtt nagy vihar száguldott végig a magyar politika tengerén. A hullámok veszedelmes magasságra csapkodtak. A hajósok felvonták az utolsó vitorlát is, hogy kikötőbe érjenek. De hát nem sikerült. A hajó künn vesztegelt a háborgó tengeren és a hullámokat sehogysém lehetett lecsillapítani.

A kormányos éjnek idején is résen állott; de nem vetett számot az elemekkel. Küzdése gyermekjáték volt. Át kellett engednie a kormányzást másnak, aki búverővel birt s táskájából csak egy szedte ki a búvősebbnél-búvősebb szereket.

És csodák-csodája, a hullámok lecsillapodtak és a hajó bemehetett a biztos révbe.

A parti sziklákon a hullámok lörccsanása nem ütött sebet.

A változott viszonyokat megérezték a kis bárkák is — és végigvonult a part mentén a megnyugvás szava:

— Béke! Béke!

Béke! Hát a magyar közmondás azt tartja, hogy jobb egy sovány béke egy kövér pernél.

De igazán sovány békét kötöttünk-e?

A tapasztalt hajósok a legnagyobb viharban olajat öntenek a háborgó hullámokra. A

magyar politika háborgó hullámaira is jól fogott egy kis olajág.

Hát ki beszélhet itt sovány békéről? Amikor odáig voltunk, hogy a legértékesebb holmik (az adó- és újonc-megszavazást) is már ki kellett dobnunk a sülyedő hajóból. És ha történt valaha csoda — a Széll Kálmán kormányra léptével megtörtént. A háborgó hullámok egyszerre, mint egy varázsüstre, lecsillapultak és az ujkori Neptun uralgott a hullámok felett.

És a búvős tarisznya nem apadt ki. A föld népének megadja a földet, az életet és a nyomorban a segítséget; az egyenlőséget végigviszi az egész vonalon; a nemzetiségeket nem elhallgattatja, hanem elcsendesíti. Az ellenfeleket barátokká teszi. És lehetővé teszi a békés, csendes, megfontolt és ezért messze időkre kiható munkát. — Ez a béke.

Hát mi itt a falun, távol a világ zajától s távol attól a hangulattól, ahol „egy francia” is bajt tud okozni, ugy okoskodunk, hogy sokkal jobb, ha békében tudunk egymással megélni. A komám ellenzéki, de elismeri, hogy most mégis másképp van; a sógorom erős német-gyűlölő; ám látja, hogy a kiegyezési kérdések csinyján ugyan, de dülőre jutnak; a komám komája az már okos ember — az már látja, hogy ha az osztrák nem akar az ő jogával élni, — az neki baj, nem nekünk s mi ugy élünk a mi jogunkkal, ahogy akarunk. Csak egy régi nyegyelő — kvetellenkedik közöttünk, akinek sehogysém fér az eszébe, hogy voltaképpen, ha újra csak mi szavazzuk meg a közös költségeket, mi a tulajdonképpeni különbség a negyvenhetes világ és a mostani között. Nohát ezt is lecsillapítjuk a kaszinóban. Tisztába hozzuk, hogy ha az osztrák parlament nem akar működni s mi akarunk, akkor mi vagyunk a plus és ők a minus, és a mi akaratum érvényesül, ami pedig nem történt háromszázötven év óta. Erre ő is beadja a derekát.

Igy tehát készen vagyunk a választásra.

Nem lesz közöttünk verekedés. Egy kis eltérés lehet, hogy lesz. Mert hát a zászló becsületéért küzdeni kell.

Meg is küzdünk.

Régi jelszó, hogy huncfut a német. Ezt a magyar politikai szótárból és pártzászlókról kitörölni nem lehet. Tehát lobogtatják tovább a zászlót; habár meg vannak győződve, hogy most már sokkal gyengébb a német, hogysém huncfutságra gondoljon. Mi is elnézzük neki ezt az álomlátást. Hiszen oly jó ösmerőseink, jóbarátaink, kár volna fölébresztenünk. Ugy is csak álmodnak szegények. A míg ők alusznak és álmodnak, a praktikus gazda szánt és vet. Miért ne álmodjanak? Aratáskor majd ugy is fölébrednek s nekik is jut aratni való.

Vannak akik az egységet nem a politikában, hanem a hitéletben keresik, hiszen olyan álmodozóknak tartjuk. Hiszen, ha abban nem tudunk egyetérteni, hogy ez az ország miképpen legyen erős, nagy és magyar (mert hát mind ezt akarjuk), ugyan: hogy fogunk egyetérteni abban, hogy hitbeli lelkiösmere-tünk egy és ugyanaz legyen! — Vajjon hiszi ezt komolyan valaki?

És mi falun azt valljuk, hogy első sorban magyar állampolgároknak születünk és csak azután lettünk valamelyik vallásfelekezet tagjaivá. Tehát ezek is álomlátók. Néha hangosabban beszélnek el álmaikat és még mindig vannak, akik az álmokban hisznek de valójában ugy látjuk, ugy hisszük, hogy muló álom az egész.

Mi tehát itt a Kis-Kárpátok bércei között, akik szokva vagyunk a viharokhoz is, de tudjuk, hogy azok le szoktak csillapulni s az áldást hozó napfény a legnagyobb zivatar után is kisüt, mi, akik a delibáb játékait nem ösmerjük, amely megfordított alakban adja előnkbe a valót; mi örülünk, hogy a mindent összezezussal fenyegető zivatar elnémult és kisütött a békés munka termékenyítő napja.

Kis zugolyainkban nem is kívánunk egyebet, minthogy ez a békés világ, amely

T A R C A.

A jólét öngyilkosai.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Feszl Géza.

Mikor Lukács Béla önszántából zuhant a mélységbe és nemsokára rá a fajsúly fizikai törvényénél fogva fölmerült: a halálba való átmenet egy dermosztó és kietlen részletének, egy tragikusan furesza jelenetnek voltak tanni a parton állók. A víz- és test-súly közötti differencia föl-felé hajtotta az öngyilkost és majdnem övig emelte ki a hullámsírból. Olyanná lett a helyzet, mintha lovagolva haladna tovább a jégátlak között. A hullámok játéka folytatódott tovább, a megdermedt test, melyben talán már hidegülni kezdett a lélek, megtartotta a lovagló-attitűdöt még sokáig és a halálnak szomorú kandidátusa hullámozó vonalakban, mintha lovasdit játszana, lassan ügetett előre a kitűzött cél — az örök nyugalom felé.

Csodálatos, hogy ebben a fantasztikus borzalmas jelenetben is mennyire ölelkeznek egymással a végletek. Az élet kezdete és a zárópillanat, a gyermekkor lovasdi játékának hullámok mozdulata és a férfi tragikus halálának hullámok által diktált útemei egymásra emlékeztető rekonstruált, egymásra kölcsönösen rámutató vonásokban olvadnak együtt. A végletek érintkezése ez is. Ez is egyik tünete annak a természeti törvénynek, melynek első magyarázatát a földgolyónak alakjában találjuk meg. Avagy nem-e igaz, hogy

a keleti iránynak tőlünk legtávolabb eső pontja — nyugaton van. Aki pedig az északi pólus felé hatol, ugy amint ezt a tudomány elkallódott mártírja tervezte, — az abban a pillanatban fogja megkezdeni az utazást dél felé, mikor az északi sark felé irányuló haladásának maximumát elérte. A föld irányzataiban és a fizikai törvényszonyokban is érintkeznek egymással a végletek, annál inkább az emberi pszichikum világában. Aki keletnek indul, az megérkezik nyugaton; aki túlhaladta az északi pólust, az ismét déli tájak felé közeleg. A küzdelemre serkentő szegénység gyakran gazdaggá teszi az emberi lelket és viszont a gazdagság nem ritkán érzésekben teszi koldussá az embert. Sokan teli tudóval szívják magukba a szeretetnek tiszta levegőjét és szük körükben boldogok, pedig szegények; mások viszont lerogynak az élet pazar gyönyöreinek terhe alatt éppen azért, mert gazdagok. És a végleteknek ezt a törvényszerű érintkezését, a szerene és balsors vonalainak ellentétes irányú hullámzását nem a kombináló józan ész fedezte föl, hanem a tapasztalás bizonyította be. A közélet kimagasló alakjai, a társadalom előkelőségei, a gazdagok, a hódítók, a bonvivánok, a Fortuna kegyeltjei aránylag tömegesebben ássák meg a saját sirjukat, mint a szegények, a szükölködők, a küzdelem örökös rajjai és a társadalmi élet közkatónai. Amilyen igaz Dante mondása, hogy a pokol tornáca jó szándékokkal van kiköveve, azonképpen igazság az is, hogy az öngyilkosságok legszélesebb országútját: drágakövek szegélyezik. A siker, öröm, gyönyör, jólét, erőnlés, nem ritkán az önértnek, becsületértnek a praktikuság színvonalát meghaladó többlet. A gyönyör hangulatának az a plussza,

mely a lélek hámorában nem fér meg, kiömlik oda, arra az országutra, melyen a halál önkéntesit a temető felé hatolnak és erőszakosan fölfeszítik a kaput. „Beocsátást követelek az őshazába, a nem-lét otthonába! Tagadom az élet édességeit, én megeszmörlöttem tőlük. Urómmé változott rám néve az öröm, undorra a gyönyör és spekulációm a szeretet. Az élet nem éri meg a velejáró mozgást. Nem élni, meghalni, elenyészni, öntudatlanul pihenni akarok!” Ez a gazdagság öngyilkosainak mottója, tényekben megnyilatkozó beszéde.

Az életinger hangos zenekarából mint karnagy bontakozik ki a esontváz és leinti a zenét. Mert a végletek érintkeznek egymással.

Es aki a korszellel zenitjét elérte, aki rangban, hatalomban, gyönyörben duslakodott, aki végigkóstolta — a német költő szabadon fordított szavai szerint — a földi konyha minden kotyvasztékát: vajjon mi tartsa vissza az ilyen megeszmörlött lelkü embert attól, hogy a pezsgő életkedvnek fővillanyozó és megdelejező lakomái után bekövetkező lassu emésztésnek unalmas szuszogásait meg ne rövidítse?

Mitféle erkölcsi vagy fizikai hatalom békítse meg az enyészembe való kivándorlás elhatározását a jólét emberének lelkében, akiből az életinger kikopott és akinek semmiféle hatalom sem imponál, mert hiszen valamennyi az ő alázasatos szolgálja volt? Talán a vallás tilalomfája ingassa meg őt, amelyre rá van írva, hogy „önszántadoból meghalnod nem szabad?” — Aki a korszellel zenitjét elérte, annak legtöbbször nyire derogál a vallásosságnak apró szabályaival törődni. A modern ember közvetítő formák nélkül, direkte akar korrespondálni azal, akit az időbeli örökkévalóságnak elfátyolo-

megadja mindenkinek azt, amit kíván, ami elsőrendű szükségét képezi, tartana soká, nagyon soká.

Bóniss István,
országgyűlési képviselő.

BELFÖLD.

Minisztertanács. Minthogy a kormány több tagja a hét közepén Bécsben időzött, a szerdán szokásos minisztertanácsot ezután holnap, pénteken tartják meg.

A párisi kormánybiztoság. A megboldogult Lukács Béának tragikus halála egyesek előtt nagyon alkalmas ürügynek látszik arra, hogy a legképtelenebb hírekkel félrevezetenség a közönséget a párisi kormánybiztoság pénzügyi gazdálkodásáról. Ezekkel a terdítésekkel szemben a félhivatalos *Budapesti Tudósító* ezeket jelenti:

A kormány nem sokára a képviselőház elé terjeszti a párisi világhiatalon való részvételünk költéseiről szóló végleges jelentést. A kiábrított tárgyak utolsó részlete, nem kevesebb, mint nyolcovan kocsi-akománnyal csak december 21-én érkezett Budapestre; a leszámlások a francia, német, svájci és osztrák vasutakkal, valamint az „Adria” tengernajzasi-társulattal most folynak és nincsenek befejezve az elszámolások a kvantitásokkal sem akinek a kormánybiztoság több esetben előlegezte a költéseket; csak mind-egy elintézése után fogja a kereskedelmi miniszter megállapítani hogy mennyiben volt igénybe véve a minisztertanács által engedélyezett 500,000 koronányi póttétel. Mindazonáltal a kereskedelemügyi miniszter addig is mindenestre lesz abban a helyzetben hogy a képviselőháznak e tárgyban melán hozzá intézendő kérdésekre kimerítő fejtárgyosítást adhasson.

A félhivatalos *Magyar Nemzet* a következő címlapra ereszkedik:

A *Flamében* megjelenő *Magyar Tengerpartnak* az az állítása, hogy a párisi magyar kormánybiztoságnál szabálytalanságot követtek el nevezetesen túlértékelt a megszavazott hitelt s elköltötték egy pár százezer forintot, amelyről e számlán alig lehetősége. Nos, hát ezeket az állításokat nem lehet helyreigazítás nélkül hagyni. A mi tudunkkal a kormánybiztoságnak volt számvetése, amely közvetlen összehasonlításban állott a kereskedelmi miniszterium számvetésével, az utóbbiak figyelmét tehát nem kerülhette el semmilyen szabálytalanság. Amint hogy nem is volt szabálytalanság, sőt éppen ezen számvetésről összehasonlított teljes kizárta a bármilyen könnyűmű pénzkiszámlázást a lehetőséget. Különben a párisi kormánybiztoság működéséről tájékozást nyert a képviselőházban fog tüzetesen s teljes részletességgel nyilatkozni a párisi kiállítás összes lázáróiról.

Ami a *Magyar Hírlapban* említett s a műszaki közegekre vonatkozó differenciát illeti, amelyeket egy szaklap terjesztett, azzal toldhatjuk meg az említett lap rektifikáló közleményét, hogy nem műszaki közegekkel, hanem szállítási vállalkozásokkal voltak oly differenciák, amelyek a miniszterium részéről a közbelépést szükségessé tették.

zott fogalma, a térbeli végtelenségnek trónusára helyez. A tömegéből kiemelkedő kultúrember kicsinyíti a vallásosság formalitásait, és — hite szerint — önértékének tartozik vele, hogy az elfogadott sablonoktól eltérő viszonyba lépjen a meg nem közelíthető hatom urával. O ugy kommentálja az Alkotás és a Kreatúra közötti jogviszonyt, amint ez az ő egyéni izlésének megfelel. Es ez az egyéni izlés soha sem lesz hajlandó arra, hogy a teherré változott életet kizárólag pietásból viselje tovább.

Vagy talán a családi élet szelid varázsa tartsa vissza az öngyilkosságtól e modern emberek közül ama gazdagokat, akik az életet megunták? Am tagadja a farizeusok tatarozó kedve, de nyilvánvaló a köztudat előtt, hogy a gazdagok közül a legtöbb szeparékban élve; családi szentélyében csupán — pihen. Hol marad tehát a ráció, hogy az élvezetek teljes esődjé után, kizárólag az ideiglenes pihenő kedvéért elmellőzze — a véglegest? Talán a szeretet fékezze meg az érzés és gondolat terheitől való szabadulás vágyát? Az a szeretet, amelynek bensősége konvencionális formákba olvad, intenzívításából mindinkább vezet és a megszokottság langyos hangulatává törpül? Az életunt gazdag ember természetes egoizmusának el kellene előbb veszítenie számvető képességét, — pedig az érzés mindig jól tud számítani — ha a saját sivar hangulatának terheivel szemben ellensúlyozó értéknek tartaná a divatos szeretetet.

A gazdag ember, feltéve, hogy az anyatermészet is megajándékozta ítélekképességei, első sorban látja be és érzi azt, hogy a modern kor-szellem semmit sem részesített annyira mostoha elbánásban, mint éppen az egyént, az individuum értékét. Manapság nincsen, vagy legalább is alig

Asz ebrudbányai mandátum. *Abrudbányán* ma folyt le a képviselőválasztás. Mint nekünk táviratozták, dr. *Ebergényi Sándor* főispáni titkár választották meg országgyűlési képviselőnek *Boér Béla* polgármester ellenében, aki 18 szótöbbséggel maradt kisebbségben.

Beszámoló. *Manassz*-ról táviratozták: *Barta Ödön*, a beregi felvidéki kerület képviselője, e hó 9-ikén beszámolóit mondott *Kis-Almásán*, ahol a nagy közönség halgatja. A beszéd után lakoma volt a görög-katolikus lelkésznel.

KÜLFÖLD.

A Vatikán izgalmai. Rossz hete volt a Vatikánnak, s ezt a saját önzó politikájának tudhatja be. Egyik vendége, a norfolki herceg eléggé vigyázatlanul és tapintatlanul beszédet mondott a minap egy római hotelben adott ebéden s ez alkalommal a pápára, mint világi uralkodóra és *Róma jogos urára* üritette poharát. Történt pedig ez *Currie* római angol nagykövet jelenlétében, ami kettős súlyt kölcsönöz a kellemetlen tóztának s nagyon ferde helyzetbe hozta *Currie* is. Mihelyt ennek Rómában híre járt, a lakosság elkéserevde állott össze s nagy tüntetésre készült a herceg ellen. Nagy látás-futás után végre a római rendőrfelügyelet lecsillapította a népet, a lapok pedig kommuikált tettek közé, amely megalapítja a norfolki herceg tóztájának alkotmányellenes tartalmát. Csak így lehetett a tüntetésnek elejét venni.

Válsághírek is érkeztek Rómából. Az ottani klerikális körökben az a hír terjedt el, hogy *Rampolla* le fog mondani államtitkári állásától. Egy kardinalis, akitől a *N. Fr. Fr.* tudósítója felvilágosítást kért, a hírt alaptalannak mondta, mert *Rampolla* állása a francia események mellett sem rendült meg. Az olyan aggastyán, amilyen *Leó* pápa, nem lát maga körül szívesen új embereket. *Rampolla* ezenfelül el is könyöztette őt: ő viseli az ügyek összes terhét, az egyház politikai igazgatása egészen az ő kezében van. Lehetetlen ugyan, hogy a francia események ne érintsék a pápát fájdalmasan, de azért mégis leültekerekedett *Rampolla* érdekpolitikája. Hogyha a francia kamara elfogadja az új egyesületi törvényt, egy a pápa tiltakozni fog ugyan ellene, de ennél többet nem fog tenni. Ameddig a mostani pápa él, addig a szentszék politikája nem fog megváltozni. A szent kollégiumok nagy többsége, sőt talán az egész kollégium azon a nézetben van, hogy ez a politika árt az egyháznak és hogy jobban illenék a szentszékhez, ha a hatalmakkal szemben minden opportunista felfogástól ment politikát követne. A szent kollégium többsége egyébiránt a francia kormányt a kongregációkkal szemben tanúsított ellenséges viselkedésében a szentszék által a Dreyfus-ügyben elfoglalt álláspontnak közvetlen következményeit látja. Hogyha *Rampolla* megértette volna az ügy fontosságát, egy határozottan visszautasította volna a nacionalistákkal való szolidaritást, amelyet bizonyos kongregációk ajánlottak neki.

van értéke az egyének. Konvencionális értéke nem abban rejlik, amit a felbőre betakar, hanem a helyzetben, a körülményekben. Soba annyira mint ma: a pozíció adja meg az individuum súlyát. Tudomány, irodalom, művészet, sport és a szórakozások változatos ága, valamint az ember-tömegek folytonos fluktuációja s ehhez képest a szalónk és mulatóhelyek emberesportjainak tarkasága és sokfélesége leszorították a versenytér porondjáról az egyéni értéket.

Ha az egyik kellemes ismerős elutazott, holnap megérkezik helyébe egy másik. Ha egy jó barát meghalt, tímad az ismerősök rengeteg sorában újabb barát van. Akinek hitelenlenné lett az időszaki szeretője, rajta áll, hogy ugyanazon fűdőővad vagy jégspori-szezon határain belül újat hódítson, avagy — vásároljon magának.

Ma már a bizalomnak és a szeretetnek csak az apró tökével esereberélnek az emberek. Teljesen kiszorult a divatból, a szeretetnek nagy kapitálisait helyezni el egy szívben. Hiszen a töképezés is több banknál deponálja a vagyonát; ha az egyik megbukik, megmarad az, amit a többinél elhelyezett. Különben is az élnitadás modern művésze a hangulatokat éberszót változatosságokban, az idegrendszer vibrációiban és az életinger kiaknázásában esuosodik ki. Barátság és bizalom csupán arra való, hogy a színetek alatt valakivel összegezni, egy másik lélekbe elkönyvelni lehessen az élvezetek kimagaslóbb mozzanatait. Es akinek kiszakadt a lelkéből a boldog multnak valamelyik pótolhatatlan darabja, aki elvesztette azt, amihöz párjafoghatót a jövő többé nem nyújt neki, az kiszemeli a modern karnevál megszerezhető vagy megvásárolható helyzetei közül azt, ami — egyéniségéhez mérten — leginkább megédesíti a

Milán, a lázadó.

Budapest, január 10.

Forradalmat akar szítani Szerbiában *Milán* király, — ez a hír jött ma Belgrádból Budapestre. Igaz-e, nem-e? A belgrádi rendőrség százezer forradalmi kitérdvnyit foglalt le, amelyekkel *Milán* fegyverre hívja a szerbeket fia, *Sándor király* ellen. Ó irta-e ezt a fölhívást, vagy a belgrádi rendőrfőnök, annak csak ezután kell kiderülnie. Hogy *Milán* nincs megelégedve Szerbia mostani állapotával, hogy az Oroszországgal való feltűnő kacérkodás fáj neki, hogy száműzetése súlyosan bántja, mindezt ország-világ tudja. De hogy haragja annyira elragadta, hogy forradalmat gyújt hazájában, — oly kérdés, amelyre *Milán* államférfiúi tehetségének kétségbevonása nélkül nem lehet igennel válaszolni. Lehet, hogy *Milán* ellenségei fogalmazták a lázító proklamációt csak azért, hogy az exkirályt kompromittálják. Belgrádban ez sincs kizárva.

Maga a proklamáció így szól:

Szerbek!

Az új század kezdete alkalmából kell, hogy Szerbia lakossága közt egy legyen a vezérel: *füllázadni a mostani uralom ellen*, mely annyira ellentétbe helyezkedett a hazafias hagyományokkal. *Ne legyenek válogatósak az eszközben*, mert a mostani vezetők sem respektálják az eszközöket céljuk elérésére. Ez a végéül pedig nem más, mint Szerbiát egy idegen hatalom kezére jászani.

Jaj nektek, ha gyávaságból, vagy közönyösség miatt tovább is viselnétek a láncot, mely béklyóba veri kezeiteket és megfoszt benneteket a cselekvés szabadságától. Ezek a láncok napról-napra elviselhetetlenebbek lesznek. *Rázátok hát le magatokról megmondolástól!* Az új század pirkadása a megváltás jele legyen reátok nézve.

Ne válogassátok meg a fegyvert azok ellen, akik vakon örvénybe zúdíják az országot.

En mindig kész leszek, hogy a legkisebb jele nálatok legyek. Ahol legnagyobb a veszély, ott lesz az én helyem!

Milán.

Belgrádi hírek szerint nem ez a proklamáció az egyetlen eszköz, amelyvel *Milán* és hívei forradalomra hívják a szerbeket. E hírek szerint a hadseregben *Milán* sajátkezű leveleit terjesztik, melyekben *lászádra szólítja fel a katonákat*, azt mondván, hogy a szerb hadsereg a züllés útján van és csak államcsíny mentheti meg a végromlástól.

Azonkívül képeket terjesztenek a nép közt, melyek *Nikita* fejédelmet ábrázolják, amint orosz katonaság élén bevonul Belgrádba. Háta mögött a hóhér halad palossal a kezében, melyen a következő felírás olvasható:

A cár ajándéka.

Előtte áll azonban *Milán* kivont karddal és

jelent és leggyorsabban eltompítja a visszaemlékezést.

Robinson szigetén volt csak nagy értéke az egy szál embertársnak; a modern élet központjában teljesen megfordul az arány. Minden vívmánya az emberi szellemnek, mindaz, ami az emberiség közös vagyona, mindaz, ami az obulusok révén megvásárolható; megannyi versenytársa az ember individuális értékének. A vásári bódétól kezdve föl egészen a nagy művészek szuggeraló hatalmáig, az asztronómiának földérintett titkaitól kezdve le egészen a babonák és mesék könyvéig, a tudásnak, ihletnek, sportnak, ötletnek, szenzációnak, meglepetésnek minden látványosság, szórakoztatás, hangulatkeltő ereje és az egész kulturának minden gazdagsága versenyre kél az individuum értékével és — legyőzi azt.

Es mindezt első sorban a jólét emberei tanulják meg. Így azután, mikor a szürke hangulat beköszönt, öngyilkolásoknak kettős oka van. Az egyik az, hogy élvezetgyasztó képességük megszűnt, így tehát rájuk nézve elvesztette értékét az élet. De egyidejűleg megtanulták azt is, hogy az ő egyéniségük az Éleire nézve szintén és viszont — értéktelen. Így azután beáll az életinger teljes esődjé, a hangulatok abszolút bukása és megfogamzik — az elhatározás.

*

Az általános okot kerestük és nem a konkrét eset magyarázatát. A koszorukkal borított koporsó halottját nem érheti innen semmiféle vád. Különben is ő nem csupán a gazdagok, hanem a hazának jelesei közé is tartozott.

megvédi a szerb címert. Mindez azt szimbolizálja, hogy csakis Mílán mentheti meg Szerbiát.

E hírek nyugtalanítók volnának, ha hitelességükben megbízhatnánk. Egyelőre a krónika kedveért regisztráljuk, nemsokára elvállik, béke vagy forradalom lesz-e Szerbiában.

Az osztrák választások.

— A Budapesti Napló táviratai. —

Bécs, január 10.

Ma választották a városok Cseh- és Morvaországban. A mai választások eredménye vereség a német haladópart névére, de egyáltalán szerencsétlenség az új képviselőháza névére. A német haladó-part mandátumait elhódították a Schönerer hívei. Csehországban három mandátumot vesztek a német haladópartiak, Morvaországban egyet nyertek, három csehországi német kerületben pótválasztás lesz a német haladópart és a Schönerer-part jelöltjei között; kétségtelen, hogy ezekben a kerületekben is Schönerer hívei fognak győzni. A szlovén kerületek mind Schönerer híveinek juttattak mandátumokat. A Schönerer-part eddig hat mandátummal volt képviselve, ezután 24—26 tagja fog a képviselőházban helyet foglalni.

Érdekes jelenség és jellemző, hogy a csehországi német iparos kerületekben mennyire hódított Schönerer. Jelöltjei mindenütt nagy többségre tettek szert. Ez a győzelem az eddigi osztrák kormányzati rendszer esődjét jelenti. Szinte képtelenségnek látszott, ami bekövetkezett, hogy a véres száju, antisemita, hazaelenes, botrányhajhász Schönerer ezután huszonhatodmagával fog garázdálkodhatni a képviselőházban. Eddig hat főre rugó pártjais nagy botrányokat tudott rendezni; elképzelni is siralmas, hogy mi lesz ezután. A mai választásokból nagyon rövid életet lehet jósolni az új képviselőháznak.

Bécs, január 10.

A Vaterland mai száma báró Dipaulinak egy táviratát közli, amelyben végleg visszautasítja a meráni falusi községek mandátumát.

München, január 10.

Dipauli, aki egy itteni szemészeti klinikán betegesen fekszik, egy újságíróknak azt mondta, hogy régi választóinak háládatlansága és az újabb politikai fejlemények miatt annyira megundorodott a politikától, hogy egy időre visszavonul a közéletől.

Olmütz, január 10.

A prosznitzai választás rendkívül izgalmasan folyik. A 93. számú gyalogezrednek két százada különvontan Prosznitzra ment; a 3. és 4-ik zászlóalj is parancsot kapott, hogy indulásra készen legyen.

Bécs, január 10.

A mai választásokról a következőket jelentik: Klagenfurtban (ialusi községek) megválasztott Tscharré Antal (német néppárt), St.-Veitban (ialusi községek) Tschernigg János (német néppárt), Villachban (ialusi községek) Orasch Matheus (a parasztszövetség tagja), Spittalban (ialusi községek) a szűkebb választáson megválasztott Wernisch Ambrus (német néppárt), Cernovicban (kereskedelmi és iparkamara) Rosenzweig Leo (német haladópart), Kremsirben Jung Adalbert (ifjú cseh), Neustadtban Stransky Adolf (ifjú cseh), Mähring-Weisskirchenben Klein János (német haladópart), Mährisch-Trübauban Albrecht Hugo (német radikális), Holleschauban Zacek János (ifjúcseh), Sternbergben Chiari Károly (német néppárt), Nikolsburgban Götz Lipót (német haladópart), Neutitscheinban Menger Miksa (német haladópart), Znaimban Hübner Viktor (német haladópart), Taborban Kramarz Károly (ifjúcseh), Schluockenauuban Kindermann Ferenc (német néppárt), Prizbramban Horica (ifjúcseh) választott meg, Miesben szűkebb választás lesz Svoboda Henrik (német haladópart) és Schalk (német radikális) között. A pótválasztás holnap lesz. — Pisekben megválasztott Kurz (ifjúcseh), Königgrätzben Slama (ifjúcseh), Jitschinben Mastalka (ifjúcseh), Falkenauuban Hofer J. Lőrinc (német radikális), Schlanban Eruby (ifjúcseh) Wittingauuban Ryba (ifjúcseh) Zarában Zaffron (horvát nemzetipárti), a kompromisszum alapján felállított jelölt, Brodiban (kereskedelmi kamara) Koli-scher Henrik (a lengyel klub tagja), Krakkóban pedig (kereskedelmi kamara), Rapoport Arnold (a lengyel klub tagja) választott meg.

HIREK.

Epizódok a bécsi utról.

Aki meg akarja tudni a szabadelvű klubban, hol van a miniszterelnök: csak megnézi, hol van egy kis csoportosulás. Ott bizonyosan Széll Kálmán mesél s mindig sokan vannak, akik hallgatják. Ámbár hiszen így volt ez mindig a szabadelvű klubban s mindig szívesen sereglettek a képviselők a mindenkori miniszterelnök köré. Hát csak vonzza az édesség a kis méhecskéket.

Ma este pedig a rendes méhecskéken kívül is sokan iparkodtak a miniszterelnök közelébe. Hiszen Bécsből jött haza s mikor egy magyar miniszterelnök Bécsből jön, még tán az öreg Fluger papa is enged valamit a közönyéből. Illik ilyenkor kíváncsinak lenni.

— Nem fagyalt meg, kegyelmes uram? — kérdezték innen is, onnan is, ami ugyan nem politikai kérdés, de elég jól hangzik bevezetésnek s azonfelül dupla értelme is lehet, ha a miniszterelnök rejtelmesen akar rá válaszolni. Már volt ugyanis eset rá, hogy egy miniszterelnök az ilyen bécsi uton meg is fagyott. Pedig akkor nem voltunk ilyen mélyen a téli időben. De a politika nem tartja magát a kalendáriumbhoz és meg lehet ám fagnyi augusztusban is.

Széll Kálmán nem rejtelmeskedett. Ugy vette a kérdést, ahogy intézték. De így is elég érdekesen tudott felelni.

— Nem fagytam meg, de hogy öhen nem haltam, bizony kicsi híjja.

— Hát már a Sachernél se kap a magyar ember enni?

— Azaz a Sachernél még talán kap, de ott is csak az — utódn.

Igy szölt nevetve a miniszterelnök s aztán elmesélte, hogy az újvízi tisztelgések miatt reggeltől estig talpon kellett lennie. S ha még csak talpon kellett volna lennie! De diszmagyarban. Az egyik főherceg erre az órára tüzte ki a fogadást, a másik arra, közben még egy pár nagykövetségre is el kellett látogatni, de talán még politikai tárgyalásokra is illt egy pár percet lopni s a nap elvégre ilyenkor januárban meglehetősen rövid. Hát ki nem került a diszmagyarból és a fiakkerből egész nap. Már most a hideg ellen igen jó volt a diszmagyar, de az étvágynak viszont igen rossz volt a friss levegő. Krudélis éhség fogta el a miniszterelnököt, mikor már öt jóllakott főhercegnek kívánt boldog üzenést s még mindig csak vissza kellett sietni a fiakkerbe, a fiakkeren újabb tisztelgésekre.

Teremtő Isten, hol eszik az ember, mikor ideje sinces és abban a ragyogó diszmagyarban akármilyen vendéglőbe még úgy se mehetne be, ha volna is egy kis ideje? Csak kinézett a fiakker ablakán és látta, hogy az emberek milyen könnyen sétálgatnak, (persze már jóllaktak) egy esomó vendéglőlől kanál-esörmpölés is kihangzott és vidám areok ragyogtak a tükörlablakok mögöl. A miniszterelnök éhségét minden jóllakott arc bőszítette.

— Hát én enni fogok!

Ezt olyan bösz elhatározással mondta magában, aminövel Molnár apát indulhat az országos ülésbe, ha miniszterre kerekedik étvágya.

A fiakker éppen a Sacher előtt hajtott el. A miniszterelnök megnyomta a fűtőlőlabdát s magához szólította a kocsist.

— Menjen be a Sachernéhez. De egyenesen a Sachernéhez. És mondja meg neki, hogy egy rendes vendége hivatja, ne sajnáljon ebben a hidegben egy pillanatra kifáradni. Ha nagyon kíváncsi volna Sacherné, hát megmondhatja, hogy a magyar miniszterelnök kéri.

Ot másodperc múlva egy asszonyi hang sikoltott be a kocsiba.

— Jessus, Excellenz!

— Éhes vagyok.

— Aber, Excellenz!

— Nézzen meg ebben a diszruhában. Nem mehetek így a vendéglőbe, hiszen megbámulnának, akár csak minden ruha nélkül mennék be. És én nagyon éhes vagyok. Reggel óta egy falat nem sok, annyit sem ettem. Hát könyörüljön egy szegény éhező miniszterelnökön.

— Aber ja...

A Sacherné eltűnt s az éhező magyar kegyetlenül türelmetlenkedett. Végre megjelent az asszony. De mit asszony? Megjelent néhány falat fősleges pástétom, s hogy ne legyen garde nélkül, sugár magas pohárban tüzes sherry kísérte. Mégis elpusztította a miniszterelnök a pástétomot is, a gardirozó sherryt is. Csak a Sacherné hájtotta a retentő pusztításon, folyton hajtogatta:

— Aber a so an Hunger!

S csak akkor ment vissza a vendéglőjébe, mikor Magyarország miniszterelnöke a fiakkerből kiállította neki előszóval a bizonyítványt, hogy jószívű teremtés s még az utcára is kifárad, ha egy éhező s szomjazó emberfiát tud felüldíteni. S nem is kenyérral meg vizel, hanem pástétommal és sherryvel...

*

Ha már benne volt, elmesélte a miniszterelnök, hogyan ijesztett rá Bécsben egy — papra.

— Hohó! — hangzott a liberális hallgatóság érdeklődése. Papra? Hát igen, papra. Igaz, hogy csak angol papra s nem is valami vad fenyegetéssel, csak egy a memoriájával.

— Ugy volt, mesélte a miniszterelnök, hogy az újvízi tisztelgések során az angol nagykövetségre is elhajtattam. Ugy gondoltam, hogy csak fölmegeyek, leadom üdvözlésemet a nagykövethél és nejnél, aztán keresztülmegyek a szobán és szépen eltűnök. Még volt egy pár elhelyezetlen gratuláció másfelé is. Hát ahogy fölsetek a lépcsőn, látok a sok frakkos vendég közt egy aranyjál-lancosat is. Lueger volt a polgármesteri nyakláncsal. De azt csak nektek mondom, hogy láttam. Mert Lueger mellett ugy haladtam el, mintha nem is látnám. De ott könnyű is volt. A lépcsők, az előszobák, a termek, de még talán a padlás is teli voltak ott diszruhás és frakkos urakkal.

Az üdvözlésen gyorsan átetem, hisz tudjátok, milyen gyorsan megy az ilyesmi. Most már csak az eltűnés volt hátra. Hát amint megyek, iparkodom a termeken keresztül, egyszer csak látok egy urat, akin se frakk, se diszruha — mégis ur. Bizonyosan ur. Abban a pillanatban meg se néztem az arcát, csak úgy megütött a gondolat, hogy milyen furesán fest ez az egyetlen redingót a sok ünnepi habitus közt. De siettem s már nem is akartam rá gondolni.

S egyszer csak hallom a Náci hangját. A Darányiét. Utánam szól hangosan:

— Engedd meg, kegyelmes uram...

Visszafordulok és látom, hogy azt az embert hozza karonfogva, a redingót-os urat.

— Engedd meg, kegyelmes uram, hogy bemutassam neked az angol nagykövet házi káplánját.

Azzal mondja a nevét s a káplán meghajol.

En meg azt mondom:

— Je suis très charmé, mais point flatté.

(Nagyon örvendek, de esőppet sem hízegő reám).

Az angol pap néz, újra néz. Megismétlem neki, hogy nagyon örvendek, de esőppet sem hízegő reám. Ó pedig a nagy, becületese szemével ráncz Darányira s én olyan világosan olvasom a szeméből, mintha plakátot ragasztott volna oda, hogy ez az ember most engem bolondnak néz. S az illetlen plakát ott marad a szemek ablakában, míg csak harmadszor bővített formában nem ismétlem:

— Igenis, nagyon örvendek, de esőppet sem hízegő reám. Örvendek, hogy újra láthatom, de esőppet sem hízegő, hogy ön rám se ismer.

— De kegyelmes uram, — dadogja a káplán.

— Mert én megismertem önt azonnal.

— Engem? Ismer?

— Igen jól. Huszonöt esztendővel ezelőtt ön esketett egy Beniczky-leányt, aki egy angol főurhoz ment feleségül. Annál a házasságnál én voltam az egyik tanu. S ma mindjárt megismertem. Ezért mondtam, hogy nagyon örvendek. De ön nem ismert meg, újból bemutatkozok. Ezért mondtam, hogy csöppet sem hizelgő reám.

Hát azt a papot látni kellett volna. Csak-hogy keresztet nem vetett. De egyebet se tudott mondani, csak váltig ismételte:

— Ijesztő memória . . . ijesztő memória . . .

*

Igy mesélgetett Széll Kálmán ma este a klubban.

— És mi újság a politikában? — kérdezte végül valaki.

A miniszterelnök mosolygott és véletlen volt-e vagy tán csak úgy tetszett, hogy elszólitják — de elment a kis társaságból. S azt már nem mondhatta meg, hogy mi újság a politikában. De hogy valami rossz újság nem lehet, azt kitalálni nem boszorkányság. Miniszterek nem mesélnek ilyen vidám epizódokat, ha a politikai égen felhők vannak. Elég az, ha a miniszterelnök jókedvű. És hát már az se volna elég, ha a miniszterelnök még Bécsben is rájleszt a papokra?

—pa.

Zu viel.

Berlin, január 10.

Vilmos császár emléklapot rajzolt a Khinában elesett katonák emlékére. A császár vázlatát Bohodt János festő kiegészítette és most már színyomatban megjelent a kereskedelemben.

Német anyák, feleségek, szerzők és egyéb mindenféle fehérrép, türljétek le a könnyeiteket, amelyeket nem resteltetek elsírni azért, hogy itt-ott egy-egy a tieitek közül is otthagya a fogát Khinában. Hát biz az megesset, de ha igaza volt Almos apáknak, minden német katonának legalább is száz copfos inasa lesz a másvilágon. Az itt leölt ellenség odaát inas lesz, a győztes pedig — ur. Ha ez se vizgatás, hát vegyétek tudomásul, hogy Ketteler a legalaposabban meg van bosszulva. A nagy német birodalom gavallériája meg van mentve. — Ha ez se vizgatás, forduljatok Ahhoz, aki minden fájó sebre tud irt kenetetni. A hit megnyugtatta a jólelkű embert. Majd találkozzunk egyszer a másik világon azzal, akit elvesztettünk itt. Eljön az idő, amiben boldogan egyesülünk újra és pedig olyan tökéletes állapotban, hogy lefoszotól rólunk minden salak . . . Azonban megtörténhetik az is, hogy ti asszony-népek még ezzel se vagytok megelégedve. Szép, szép az a jövő élet, hanem a kapuja nagyon fekete. Vagy sárga, ahol agyagos a föld. S előbb meg kell halni és mindez ideig éppen csak ennyi bizonyos. A többi mondásba éppen csak a haldokló kapaszkodik bele, vagy még az se. Persze itt csupa közönséges szépségről van szó s nem azokról a kiválasztott magasztos gondolkozásunkról, akiknek mindennapi kenyerévé lett a hit. — Minthogy azonban ezeknek az alantas világfelfogása nem alkalmas arra, hogy megvizsgálja őket bánatukban akár az uristen ő szent felsége is, akióba lépett maga a császár. — Most már nyugodtan alhatok asszonyok. A katonákat nem látjátok ugyan többé soha, de rátok mosolyog a császár kegye. Ez csak többet ér, mintha például Soldat Mayer mosolyogna rátok.

Amint fennebb olvasható, Vilmos I. R. emléklapot rajzolt a Khinában elesett katonák emlékére. Hogy ne legyen hiányos a rajz, ki is egészítették. Akadhattak volna tudniillik olyan kivételtes gyászosok, akik a hajukat tépték és jajveszékelték volna, hogy: jaj, jaj, a fiam nincs rajta. Hol a fiam, hol a kedve-

sem . . . Hát kiegészítették a rajzot, hogy ne hiányozzék róla semmi. Johann von Bohodt volt a kiegészítés mestere. Szép nagy erejű ur lehet, az Isten éltesse. S miután most már színyomatban is megjelent a mű, ne lússon rajta senki feketét. A piros — piros, a zöld — zöld . . . Zöld, nagyon zöld ez az egész história. Német gyomor kell ahhoz, hogy bevegye. Vagy talán az is megcsömörlik. Egy csomó ezer embert mézszárszékra vinni s aztán emléklapot rajzolni nekik. Olyant, amit utána kell korrigálni az udvari piktornak, tehát felemás munkát. Nekünk, akik messze vagyunk, tiszta csupa humor ez az úgy ilyen-formán föltálatva. Azok a gyászosok azonban azt is mondhatják rá, hogy: — zu viel. — Igen sok a kedélyeskedésből, igen sok a cézárságból. No meg a művészkedésből is.

Ez a császár olyan császár, hogy egyszer csak elővesz majd egy bombardont és fujja — s mig pöfög a nagy trombita, azt hiszi, hogy most már ahhoz is ért. Ez a császár a legkomolyabban azt hiszi, hogy az imperátorsággal mindenbe egyszerre beleszúlitik az ember. Kalmár, politikus, hős, zenész, filozófus, költő és piktor egy személyben. S mintha egy kis cinizmus is lenne abban, ahogy elbánci élőkkel és halottakkal egyaránt. Ez az, a mire elgondolkozva kissé a dolgok felől, azt mondhatja a hüalattalvól: — zu viel. — Tiszteletet kérek a gyászomnak és ne olyan fura módon, hogy azt se tudom, hogy vajjon gunyolódni tetszik-e velem, vagy pedig velem szomorkodik a felség.

(Th.)

Budapest, január 10.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Január 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul köldhessük tovább.

— Személyi hír. Frigyes főherceg leányaival, Mária Krisztina és Mária Anna főhercegnőkkel Madridba utazott.

— A miniszterelnök itthon. Bécsből jelentik, hogy Széll Kálmán miniszterelnök és Darányi Ignác földművelési miniszter ma reggel visszautaztak Budapestre.

— Udvari bál. A bécsi Hofburg termeiben ma zajlott le az idei farsang alatt az első udvari bál. A bál, mint levelezőnk táviratozza, fényesen sikerült. Ott volt ő felsége, a főhercegek a főhercegnők, a legtöbb udvari és állami méltóságok, a főnemesség a diplomáciai testület stb. O felségének és Mária Jozefa főhercegnőnek többeket bemutatattak a megjelent hölgyek közül is.

— A pápáról. Rómából táviratozzák, hogy a pápa nagy betegségről terjesztett hírek alaptalanok. Csak annyi igaz, hogy a pápa, dr. Laponni tanácsára, a szobájában maradt több nap óta, mert Rómában nagy a hideg és heves északi szél dühöng. — Az olasz lapok most kimutatást közölnek azokról az adományokról, amelyeket a pápa a jubiláris év folyamán elosztogatott. Körülbelül 360 000 lírát adott vagyontalan papoknak és Róma szegényeinek. Az olasz vasutak alkalmazottainak 6000 lírát adott, hogy megjutalmazza a zárandok-kirándulások által okozott fáradalmaikat.

— A kiátkozott. Tolsztojnak, a halhatatlannak, van legtöbb oka aláírni a közmondást, hogy senki sem próféta a hazájában. Megirtuk, hogy a szent zsinat, amelynek feje az intranzigens Folydosce, kiátkozta az öreg filozófust. Most, mint Pétervártól táviratozzák, ugyanez a szent zsinat rendeletet küldött az összes püspököknek, hogy Tolsztoj halála után ne mondassanak lelki üdvéért gyászmit s hogy temetésén papok ne vegyenek részt. A zsinat ezt a rendeletet azzal motíválja, hogy Tolsztoj műveivel vétkeselt az orthodox egyház dogmái ellen. A jó öreg Tolsztoj bizonyára jóízűen mosolyog majd ezen a rendszabályon.

— Új elnök. A m. kir. állami vasgyárak felügyelő-bizottságának elnöki tiszte Kélnyi Hugó nyugodalomba vonulásával megüresedett. A felügyelő-bizottság elnökevé a pénzügyminiszter most Baróts Albin kereskedelemügyi miniszteri tanácsost nevezte ki.

— Ma nekem, holnap neked. Dr. Bókay Árpád, egyetemi tanár, akire teljhatalommal bízták rá az Egyetemi Kőr ügyeit, kihallgatta a kőről kiültött Szendy Károly és Horváth Zoltán joghallgatásokat és a kihallgatás eredményeképp a kitiltó rendeletet vissza-

vonta. De kizárta a kőről meg nem határozott időre Köpöly Dezsőt, a kőr volt elnökét, aki ismert szereplésével egyik főmozgatója volt az egyetemen lábra kapott felekezeti villongásoknak.

— II. Miklós és I. Menelik. Apró ajándékok szilárdítják meg a barátságot. Ambár talán nem is igaz ez az igazságnak nevezett népies példabeszéd. Az ajándék nyomában tudniillik másik ajándéknak kell következnie s ha nem akar véget érni a folytonos kedveskedés, végre is terhére válik valamelyik barátságos félnek. Ezuttal azonban erre nincs kilátás. A cár kifogyhatatlan az ajándékozásban, különösen akkor, ha arról van szó, hogy valami idegen területre orosz kulturát, nyelvet, hitet lehet bebarátkozni az ajándékokkal. E hó végén indul el a Kremlin nevű hadihajó s egy csomó ajándékot visz Meneliknek a cártól. Ez a viszonzásai azoknak az ajándékoknak, amiket az abessziniai felség küldött újesztendőre a cárnak.

A cár néhány vadászfegyvert, egy aranymaroklatu kardot és egyéb tárgyakat küld az abessziniai királynak viszonzásképpen. Többek között több fényképező készüléket is visz a hajó, amelyeknek Menelik kétségkívül a legjobban fog örülni. Régi óhaja ugyanis, hogy fotográf-gépekhez jusson. Az a célja, hogy törzsfőnökei között kioszsza a fényképező masinákat, hogy az érdekesebb eseményekről fölvételeket készítsenek és ezt küldjék be a jelentés helyett Meneliknek. A négus ugyanis praktikus ember és tudja, hogy a kép nem hazudik. A Kremlin-en több görög-keleti lelkész és apáca megy Abessziniába, hogy az évek óta ott működő orthodox papokat felváltsák. Sok imakönyvet, bibliát is visznek magukkal, melyeket az ottani lakóknak fognak kiosztani. A könyvek között több orosz nyelvtan is van, melyekkel az a céljuk, hogy az oroszosítást minél nagyobb mértékben előmozdítsák. Azt hiszik, hogyha az orosz nyelv nem is terjed el általánosságban, működésüknek mégis meg lesz az eredménye, hogy az abessziniai társadalom „magasabb” rétegeiben nyer szívélyes pártfogásra. Egyébként az egyház nyelve amugy is az orosz. Az abessziniai lakosság zöme az idegen nyelvek közül, legszívesebben beszél franciául. De nagy éterjedésnek örvend az olasz és az angol nyelv is.

— Az északi pólusért. Egy napra sem vesztí el aktualitását az északi pólus; oly sok tudós álmódoszásainak célpontja. Az eddigi kísérletek, amelyekkel a fehér szfinx rejtelmét megoldani iparkodtak, annyi tanulságot rejtenek magukban, hogy most újabb tervek alapját lehet belőlük megvetni. Egy ezzel a tárgyval foglalkozó konferencia lesz nemsokára a római kaptólumban. Az értekezlet elnöke az abruzzói herceg és Cogni kapitány lesz, akik e nyáron tértek vissza a sarkvidékről. A svéd és norvég királyt fia, a trónörökös, fogja képviselni.

— Arab író az Ujságírók Egyesületében. Érdekes vendége volt ma a Budapesti Ujságírók Egyesületének, Rokesch Eleázár, európszerte ösmert arab és héber író személyében Rokesch a Szentöld egyik legalaposabb ismerője, egyszersmind nagy írói talentum, aki irodalmi munkálkodásában Palestina múltját jelenét, történetét, ethnografiáját, népszokásait ölelte fel. Az arab és héber nyelvként maga is aktív művelője és e téren jó hírnevet szerzett magának. Rokesch több fővárosi orientalista arra bírta, hogy a Szentöldről és viszonyairól szabad előadást tartson. Ezt az előadását e hó 16-ikán este 7 órakor fogja megtartani a pesti izraelita hitközség székházának disztermében (Sip-utca 12. II. em.). Az előadás nyelve klasszikus héber lesz, de a közönség kívánságára tolmácsok magyarul is ösmertetik az előadást. Előadás után Rokesch fölvilágosítást ad a Szentöldre vonatkozólag a hozzá intézendő összes kérdésekre. Az előadás iránt nagy az érdeklődés. Beléptidij 2 korona.

— A Vörösmarty szoborbizottság intéző bizottsága holnap, pénteken, délután 3 órakor az Othón Kőr elnöki termében ülést tart.

— A svájci falu. Az a zürichi részvénytársaság, amely a párisi világiállítástól a svájci falut építette, a csöd szélén áll. Száz frankos részvényeit ma három frankon sem lehet értékesíteni. Ma volt a társaság közgyűlése, amely azzal végződött, hogy az igazgatótanácsotól megtagadták a felmentést, mert állítólag súlyos szabálytalanságokat követett el az alapítás körül. A felől nem határoztak, hogy mi lesz a svájci faluval a párisi állítást területén.

— Házasság. Katona Fülöp kir. mérnök Budapestben jegyvet váltott Róth Gábor beregszászi ügyvéd, birtokos Bereg vármegyei t. főügyész leányával, Etelka kisasszonnyal.

Dr. Renkey Gyula eljegyezte Hiermayer Sárka kisasszonyt Budapestben.

Dr. Fodor Lajos orvos Mélykutról e hó 8-ikán eljegyezte Nándorlakon Lázár Ilona kisasszonyt Fülekről.

— **Vendég a saját házában.** A krakkói Mária-menedékház kapuján nem régebben egy öreg ember kopogott. Az volt a kívánsága, hogy vegyék föl a ház lakói közé. Minden jogcímé megvan reá. Öreg is, szegény is. Azonban az irásai nem voltak rendben s a menedékház hivatalnokai elutasították. Ez sok öreg és szegény emberrel megcsik, a krakkói eset mindazonáltal alighanem a legkritikábbak közül való, mivelhogy az öreg és szegény embernek *Zolzkivitz Zorij* a neve és ő az alapítója a Mária-menedékháznak, amelynek felvételi irodájából nemrégiben elutasították. Gazdag ember volt még nem is nagyon régen. Egész esomó nagy birtoka volt s még több értékpapirosa. Aki ismerték a vagyoni viszonyait, becsülték néhány millióra. Az a baj azonban, hogy igen sokan ismerték a viszonyait s a jölelki ember egy esomó barátjának tett olyan szivességeket, amelyek nagy pénzbe kerültek. Azonkívül jöteknő volt a könnyelműség. Megszámlálatlanul dobálta ki a nyomorúság enyhítésére a nagy summákat. Alapítványai néhány milliót tesznek ki s ezek között van a Mária-menedékház, amely magában egy millió forintjába került. Azután viharok támadtak a papíripiacon, mindenféle csapás érte s lassan-lassan a duszadag embernek már annyija se maradt, amiből egy darab kenyert vehetett volna magának s kibérelhetett volna egy szegényes zugot, amiben meghuzza magát. Akkor határozta rá magát arra, hogy bekopog abba a menedékházba, amelyet ő alapított — s kér egy zugot benne. Miután összeszedett egy esomó mindenféle bizonyítványt, újra jelentkezett annál a hivatalnoknál, akit az ő alapítványa jövedelméből bőségesen fizetnek — és most már föl is vették a többi szegény ember közé. De nem sokáig pusztította a menedékház kenyerét. Soha ki nem ment az utcára, nem beszélgetett senkivel, teljesen visszavonultan élt meg a beköltözödése után pár hónapig s a napokban hetvenhárom esztendő korában meghalt.

— **Az olasz hírlapirodalom színváltóása.** *Tuttos* átalakuláson ment át az olasz hírlapirodalom. Majdnem valamennyi nagyobb olasz lap acérelt és köpönyeget fordított. A római híres *Tribunát* megvásárolta Roux szenátor és a Crispi-tele táborból átvitte a Giolitti-féle táborba. Ez a dolog a lap munkatársainak tömeges elbocsátásával járt. A *Tribuna* egyik szerkesztője, Fabbri, megvásárolta a *Corriere d'Italia* és ez a szintén jól ismert név most eltűnik, mert ezután *Patria* néven jelenik meg. A *Corriere d'Italia* együtt eltűnik az *Opinione* is. A *Fanfulla* és *Capitale* is új néven igyekszik a közönséget megnyerni; az előbbi *Nuovo Fanfulla*, az utóbbi *Nuova Capitale* címen. Az egy év előtt alapított *Giorno*, mely óriási költséggel és a legkitűnőbb olasz újságírók szerkesztésében indult meg, a napokban szintén beadta a kulcsot s beleolvadt a *Tribunába*. Ellenben a milánói *Italia del Popolo*, a köztársaságiak lapja, melyet az 1898-iki fölkelés után tiltottak, megint életre kelt.

— **A fővárosi polgárság a pékműhelyek ellen.** A *Budapesti Napló* a múlt vasárnapi számában lerántotta a leplet a fővárosi pékműhelyek egy részének üzletéről. A közlemény a fővárosi polgárság körében nagy felháborítást keltett, annyival inkább, mert a fogyasztó közönségnek sejteltelme sem volt a pékmesterek visszaéléseiről. A polgárság körében most mozgalom indult meg, hogy véget vessenek a budapesti sütődégekben létező botrányos állapotoknak, amelyeket az *Abonyi* Emil miniszteri tanácsos által vezetett vizsgálat derített fel. A mozgalom élén több országos képviselő és fővárosi bizottsági tag áll. E hó 20-ára, vasárnapra a Vigadóba nagy tiltakozó négyülést hívnak egybe. Ezenkívül szöveg akarják tenni a dolgot a parlamentben és a fővárosi közgyűlésén is.

— **Egy gyűjtögetés története.** *Fümből* táviratozzák: Tegnap éjjel az óvárosban egy férfi találták átvágott nyakkal. Megsebesüléséről felvilágosított adni nem akart. A kórházba vitték ahol a vizsgálóbíróknak végre elmondta, hogy Levcinik Ferencnek hívják. Tavaly májusban Herman Adolf susáki bogárn felbérelte műhelyének felgyújtására. A biztosító társaság 2800 koronát fizetett Hermannak, aki ez összegből Levciniknek 400 koronát adott. Leikturálása miatt most fel akarta jelenteni a dolgot. Herman megtudta a szándékát, elvitte Levciniket borozni és éjjel az utcán kést döfött a nyakába, Herman elfogták, Levcinik állapota súlyos.

— **Infuenza-járvány.** New-Yorkból táviratozzák, hogy ott az infuenza járványosan terjed. Most kétszáz ezer infuenzás beteg van New-Yorkban. Újév óta hatvan haltak meg infuenzában. *Strausz* Ede bécsi udvari karmester is betegen fekszik az ottani kórházban.

— **Vonatok a hóban.** Odessza környékén, mint Pétervárról jelentik, öt személyvonat hófúvás következtében nyílt pályán elakadt. A vonatokon körülbelül 200 ember van. Négyezer katonát és munkást küldtek ki a hó eltakarítására.

— **Nagy katasztrófa a Tiszán.** *Szegedről* jelentik, hogy e hó 6-án nagy szerencsétlenség történt a Tiszán. A szerb-karácsony ünnepe több bácskai rész családj kocsin akart átmenni a bánáti oldalra, ahol a rokonokat akarták meglátogatni. Horgos alatt, a tiszai kompart akartak átkelni. mert másutt — egész Kanizsáig nincs átjárás. A révszek a nagy jégzajlás miatt nem akartak közeledni, de az utasok addig könyörögtek, míg végre rászánták magukat és elindultak. Már az elindulásuk nagy küzdelem kellett kifejtjenük a nagy jégtáblák eltávolítása miatt s így azután csak lassan haladhattak. Majdnem egy órai küzdelem után a Tisza közepére értek, amikor egy hatalmas jégtábla nekivágódott a kompnak s a vastag kompkötelet elszakította, a megrakott járművet magával sodorta. Ekkor a legnagyobb rémület fejlődött ki a révszek és az utasok között. Hosszu esakányokkal akarták a kompot kiszabadítani a mindinkább összetörnyosuló jégtáblák közül, de minden kísérletük hiábavaló volt. A gyenge jármű recsegve, ropogva haladt egy darabig a jég között, de lassan sülyedni kezdett s ekkor az utasok a jégtáblákra menekültek, a *deregye pedig a rajta lévő négy kocsival és lovakkal elmerült.* Tizenhatan állottak egy jégtáblán, amely egy ideig uszott velük, de mikor ez is összeütődött egy másik jégtáblával, megrepedt és egy része, a *rajta lévő két férfi, két nő és három gyermekkel elmerült.* A többiek révszek néztek az elmerülőket, akik a jégtábla alá kerülve, nem is jöttek többet föl. A jégtáblán maradtoknak csak nagy küzdelem után sikerült a jégtáblát a parthoz terelni s így megszabadultak. A szerencsétlenségnek *Mikóvics* Plató, neje és két gyermeke, *Sirevics* Gyuro, neje és egy gyermeke este áldoztak.

— **A megoldás.** Ha Rózsa Sándort egyszer úgy találták volna valahol az erdő mélyén, hanyatt fekvő, a hóban, megfagyva, — egyszerű vége lett volna az ő nagy diésőségének. Mert úgy illik a betyárnak, hogy ne fogjon ki rajta sem a víz, sem a tűz, sem a villám, sem a hideg. A természet hatalmas ne árton a természet fiának! Attól pusztuljon el az ember, akivel esatázott, ha egyszer el kell pusztulnia. A vármegye volt az ellenége, a vármegye pusztítsa el, ha tudja. Ez a betyár-igazság!

Olaszországban azonban másként fogják föl a dolgot. Mindegy az ott, hogy ki öli meg a brigantit, a fő dolog az, hogy meg legyen ölve. A nagytollas katona amugy sem bír vele, mert nem fogja a brigantit a pukagolyó.

Az aspremonti hegvek közt hiába sütögettek el a fegyvereket az olasz katonák, hiába eszeltek ki fufangos eselvetést, *Musolinoban* nem tudtak kárt tenni. Dacolt az éggel, földdel és dacolt az olasz katonák puskáival. Hanem egygyel nem tudott megbirkózni. A fegyvél. A fagy megfogta, földre fektette a silai erdő havas avarjában. Meggémberedtek tőle az ujjai s kisiklott közülük a puská s miközben a fákra lepilinkelt rá a hó, szépen elaludt — örökre kifogott az üldözőn, de nem a természetben. Nem is a csatában veszett oda, hanem úgy halt meg, mint más szegény ember. Az isten végig vonta arcán a hideg kis ujját.

Hogy *Musolinot* megvette az isten hidege, a többi brigantit már könnyen kerül a karabinierik kezébe. Jelenti is ma egy reggeli távirat, hogy *Stefani* di Lorenzot, *Musolino* egyik társát a karabinierik elfogták.

— **Segítség a szegényeknek.** A Podmaniczky-utcai ken-erosztó boltban tegnap 11.100 adag kenyeret osztottak ki. Az ingyekenyer javára ma 12 K-t kaptunk, amelyet rendeltési helyére juttattunk. Az adományok a következők: *Egy szilveszteri társaság* (Budapest) 5 K., *Seligmann* Béla és *Havas* Samu (Budapest) 7 K. Az utóbbi adományt a következő érdekes levél kíséri:

A Drechsler kávéházában hetenként egyszer alszó baráti kompánia tegnap elhatározta, hogy a jászma nyeregményének felét a szegények közötti kiosztásra alakult kenyérboltnak juttatja. Alulírottaknak, mint tegnapi nyérőnek, szerencsésük van ennek tolytán 7 koronát a tekintetes szerkesztőségnek azon tiszteletteljes megkereséssel postulatványval megküldeni, hogy ez összeg rendezetési helyére átsumarnatni kegyeskedjék. Fogadja a tekintetes szerkesztőség nagyra-becsüléssük kifejezését. Mély tisztelettel *Seligmann Béla* *Havas Samu*.

A kenyérosztó-bolt még a következő adományokat kapta: *Galits* igazgató 10 K., Török vendéglő-asztaltársaság 26 K. 26 f., *Névtelen* 30 K., *Kemény* István 25 K., *Klein* Ignác 15 K.

A VIII. kerületi előjárásnál *Sauer* József mászáros (József-kürt 56.) százhusz kió friss húst ajándékozott, amelyből a népkonyhán főznek ebédet és vacsorát. *Szilay* Sándor, a József főherceg-szálló tulajdonosa harminc darab, január 13-ikára szóló ebédutalványt küldött az előjárásához és megoldotta ajándékát még tizenhat üveg szivóriummal. A szivóriumot az előjáróság elküldi a foglalkoztató műhelybe, ahol a munka után minden munkás kap az italból.

— **Rablóbecsület.** A rablók politikájában a legkevésbé veszedelmes vállalkozás és — a sürün előforduló esetek tanúsága szerint — bizonyára a legjövendelmesebb is az, ha a gazdag embernek nemcsak az óráját, gyűrűit, pénzét rabolják el, hanem hatalmukba kerítik őt magát is. A hadifogolyért aztán váltásádj jár, meg pedig jó nagy váltásádj, amit a hozzátartozói szívesen megfizetnek, csakhogy öve visszakapják az elvesztett. Európában leginkább Olaszországból jut hozzánk ilyes rablókaland hire. Az olasz brigantit hamarabb kieszelte a keresetek ezt a módját, mint például az amerikai. Odaát a szabad házában azonban most már sürűbb az emberrablás s vannak az esetek között igen érdekesek is. Például ez is, ami a newyorki újságok révén jutott el hozzánk, az 6-világba.

Omohábn néhány napja fényes nappal az utcán elrabolták *Cudahy* Edvard huszkonzerv-gyáros és többszörös milliomos tizenöt éves fiát, a nélkül, hogy a szülőknök vagy a rendőrségnek sikerült volna legkisebb nyomára is akadni annak, hova vitték. Végül *Cudahy* névtelen levelet kapott, melyben fölszólítják, hogy bizonyos föltételekkel fizessen ötezer fontot (százhuszezer koronát), melynek fejében visszakapja a fiát. Másikzönbén a gyermeket megölik. A megrémült apa azonnal készen volt megfizetni az összeget és mert földényi utat kellett tennie, hogy a pénzt átadja, a rendőrséget pedig megkérte, hogy ne üldözze a rablókat. A jelzett helyen a rablók megbizottja, aki bizonyítékul megmutatta a fiu sikkáját, átvette a nagy összeget és biztosította az apát, hogy fia reggelre otthon lesz. Mily nagy volt azonban a szegény apa megdöbbenése, mikor hazaérve, otthon még egy levelet talált, amelyben kétezer fontot kérték tőle a fiu váltásádjja fejében és egészen más helyet jelöltek meg a pénz átadására, mint az előbbi levélben, a megkapott ötezer fontot pedig meg sem említették. Az apa tüstént tisztában volt vele, hogy vakmerő család áldozatává lett és az ötezer font kizsarloja csak fölhasználta az alkalmat, hogy eret vágjon rajta. Reggelre nem jött meg a fiu. Az apa erre ismét utra kelt és magával vitte a második váltásádját. A valódi rablók csakugyan nem tudtak semmit az ötezer fontról, kijelentették, hogy ők egyenlő több levelet nem irtak és részvétüket nyilvánították az apának részdedetésén. Egyszerminél kijelentették, hogy a vakmerő csalót, aki viszonyait kár jól ismerheti, kinomozzák és megbüntetik. A fiut ók sem szolgáltatták át azonnal a milliomosnak, de megnyugtató bizonyítékokat adtak neki arról, hogy ezuttal jó helyen jár. Néhány óra múlva a fiu csakugyan otthon volt. Másnap egy farm közelében agyonlőtt embert találtak. A milliomos ráismert benne arra az emberre, aki tőle az ötezer fontot kizsarlota.

Másnap levél is érkezett a rablóktól, meg egy kis pénz is. Négysszáz font. Ezt az agyonlőtt emberrel találtak s mivelhogy nem illette meg őket, hát visszaküldték a jogos tulajdonosnak. Ez a rablóbecsület.

— **Uj sziget a Csendes-Oceánban.** *Saxegaard*, norvég kapitány, új szigetet fedezett fel a Csendes-Oceánban. A kapitány a *Cambusdoon* nevű norvég bárkán utazott *Sidney*ből *Manillába*, midőn egy olyan szigetet vett észre, mely a térképen megjelölve nincsen. *Saxegaard* kapitány megfigyelt mindent, hogy a sziget fekvését meghatározhassa, hazatérte után pedig jelentést tett fölfedezéséről. A szigetet a kapitány nevével nevezték el. Egy amerikai agyunaszád azonban hamarosan lefoglalta. A sziget nagyon termékeny és nagy erdőség van rajta. Szirtokban és szigeteken gazdag tengerrészen fekszik *Holland-Uj-Guinea* és a német *Paula* szigetek közt, kilencven tengeri mértföldnyire északra a *Maxia* szigetelektől. Olyan irányban fekszik e sziget, hogy rendes hajójárat nem érthető volna és így könnyen érhető, hogy a sziget ily hosszú ideig följedezetlen maradt. A nagy Oceánnak északi felében van több olyan sziget, mely a térképen kérdőjellel van megjelölve azért, mert fekvése pontosan nincs meghatározva. Az északi szélesség 30° mindkét oldalán vannak ezek a szigetek a *Jokohama-Sandwich*-szigeti utvonalon mentén; 25 év előtt a *Sandwich*-szigeti előnyugati irányban egészen a *Phoenix*- és *Gilbert*-szigetsoportokig láthatók voltak zátonyok, szigetek, melyek azonban ma már nincsenek megjelölve a térképen. Ezek az említett kétes szigetek *Japántól* keletre, spanyol nevűek, *Rica de Oro*, *Roca de Plata*, mert ezek fölfedeztetésüket spanyol hajósoknak köszönhetik, kik a 16-ik században jártak arra. Vannak azonban angol nevű szigetek is, melyeket 18-ik századbeli fölfedezőik nevével nevezték el.

— **A telefon veszedelme.** Pétervárról jelentik, hogy *Rigában* a vezetékben támadt hiba következtében a városi föltelefon-hivatal leégett. A kár 300.000 rubel.

— **Uniformisos kocsisok.** Ez a fogalom eddig ismeretlen Magyarországon. Mert van itt goromba kocsis, káromkodó kocsis, részeseges kocsis, jézán kocsis, paraszt kocsis, uri kocsis, paradés kocsis és szekér kocsis, de egyenruhás kocsis, az nem volt soha. Az egyenruha semmiképpen sem magyar dolog, még a hadba induló embernek sem volt itt soha egyforma sem a ruhája, sem a kardja, sem a buzogánya. Az igaz, hogy egyiknek szebb volt, mint a másiknak, de olyan egyiknek sem volt, mint a másiknak. A kardja, ha görbe volt is, de valamennyinek más volt a reze s ha sastoll rópkódott is valamennyinek a sisakján, sohasem mellyeztetők érte ugyanazt a madarat. Az uniformist nem a szivárványos magyar elme találta ki, amelynek szín kellett, tarkaság, az az örök pompa, amelyben megcsodáltak mindenfelé. Az uniformist a német szellem szülte, amely rendszereket hajszolt s amint egyformára mázolt kalitkába zárta a maga eszének a madarait, azonképpen egyforma bőrbé bujtatta az embereit is.

Az a fővárosi bizottsági tag, aki azt indítványozta, hogy ezental a mi bérkocsisaink mind egyforma ruhában üljenek a bakon, dehogyan tudta azt, hogy a magyar kocsisnak fölveszűdül a vére haragjában, ha majmot csinálnak belőle. Nem hajdu ő, hogy kiöltöztesse!

A bizottsági tag ur azonban egyebet gondolhatott. Azt, hogy az a sok budapesti kocsis, akinek csak a káromkodásban van némi nemzeti jellege, éppenséggel nem magyar kocsis. Németül gorombáskodnak s nem magyarul szólítják a tálost. Ennélfogva tehát nem az azoknak, ha kiöltöztetik is őket. De legalább egy kis árvalányhaját tűzessenek a süvegükre. Mindjárt magyarosabb formájuk lesz s a lovuk is vigabban szalad a kezük alatt.

— **Tolvaj főhadnagy.** A székesfehérvári uhlánus kaszárnnyában előfordult kasszalopás ügyében feltűnő fordulat állott be. A pénztárt nyagnis *Dióssy* uhlánus főhadnagy Vuckovics nevű tisztjével együtt rabolta el. *Dióssy* huszonegy napi szabadságon van. Ma bocsájtották ki ellene az elogatási parancsot. *Dióssy* novemberben helyezték át Székesfehérvárra, a 7-ik galiciái uhlánus-ezredtől. Most vélegény és menyasszonyánál időzik. Az esetet a gazdasági irodában alkalmazott szolgáló derítette ki.

— **Halálozás.** *Fröhlich* Károly, *Fröhlich* Miksának a *Fröhlich* és *Tsuk* cég főnökének fia, ma 18 éves korában Nerviben elhunyt.

— **Mozdony a váróteremben.** *Meléből* jelentik hogy ma délután a *Koblenz* felől jövő gyorsvonat nekiment a váróteremnek. Hibás váltóállítást iolytán a vonat a csonka vágányon robogott be az állomásra és áttörve az útközöt, bezúta a váróterem falát. Az utasok még idekorán elmenekülhettek s így komolyabb baj nem történt. Egy utas és a vonat postamestere kisebb sérülést szenvedett. A mozdony és több személykocsit erősen megrongálódott.

— **A tenger fogyal.** A Marseille mellett zátonyra jutott *Russie* hajónépét még most sem sikerült patra hozni. A legutóbbi jelentés szerint ma reggel 8 órákor sikerült a *Russie*t kötéllel egy csónakhoz kötni, amely egészen közelébe férködött a zátonyra jutott hajónak és ilyenképpen a hajótörötteket el lehetett látni élelmiszerekkel és amennyire csak lehet, mentésüket is megkísérelni. *A tenger nagyon viharos.* Egy révgözös háromnegyed mérföldnyi távolságban minden eshetőlegre készen áll. Remélik, hogy sikerül megmennteni a hajótörötteket, akik különben mind jól vannak.

Páris, január 10.

— **Lausanne tengerészeti miniszter** Besson tenger-nagyotl Marseilleben délután 3 órákor feladott táviratot kapott, mely szerint a kísérletek, hogy a *Russie*vel üsszekötésbe lépjenek, eredménytelenek maradtak. Az idő ismét rosszabbra fordult. A Cap-Faramanról érkezett legutóbbi távirat szerint minden fáradozás, hogy a „*Russie*vel” üsszekötést létesítsenek, *végtelenségig* hajtóerőt szenvedett.

— **Drágább a sőr.** Mint bennünket értesítenek, azok a nehézségek, amelyek a fővárosi sőrözdekek és a vendéglősök közt a sőr árának tervebe tett emelés miatt fölmerültek, a sőrözdekek részéről tanúsított előzékenységet iolytán megszüntek. A fővárosi vendéglősök ipartársulatánál valamint a Vendéglősök Országos Szövetségének küldöttsége ugyanis érnkezésbe lépett a fővárosi sőrözdekekkel és a tárgyalások iolytán otyan megállapodás történt, hogy a sőr ára iölemel-tik, de az áremelés oly mérsékelt lesz, hogy a iogyaszi közönség az elen-észen csekély áldozatot zuglódás nélkül meg iogra hozni a hazai iparnak. A vendég-ösök képviselői meggyőződtek arról, hogy az ez idő szerint ehatározott áremelés még az új adótörvény által előidézett megterhelésnek sem telet megannál kevésbé a nversterményeknél beállott áremel-keésnek. A fővárosi sőrözdekek ez előzékenységő a vendéglősök körében megnyugvást ke ielt.

— **Kütlén inas.** *Brucksteiner* Jakab ékszerész tegnap délután elküldte *Steiner* Samu nevű inasát egy doboz ékszerrel *Benedik* Gábor aranyműves öchéz. A dobozban négyezer korona értékű ékszer volt.

Steiner nem tett eleget megbízatásának, hanem az ékszereket átadta *Maniák* Mátyás napszámosnak, akit közönségesen *Franco*-nak ismernek. Ez az ember az ékszerekkel megszökött. A rendőrség *Steiner*t az őjfel elotlaga egyik mulatóhelyen s a főkapitányságnál tör-tént kihalgatása alkalmával beismerte, hogy előzőleg megbeszélte a dolgot *Maniákkal* s úgy állapodtak meg, hogy az ékszerék árán majd osztozkodni fog-nak. *Maniák* az Szabolcs-utca 15. szám alatt levő lakásáról megszökött. Az elsíkkasztott ékszerék között van két pár briliáns fülbevaló, négy gyémántokkal kirakott brosch. A fülbevalót *Maniák*ot a rendőrség mindenfelé keresi.

— **Földrengés.** *Reichenbergből* táviratozzák, hogy ma reggel negyedél órákor több másodpercig tartó földrengést éreztek. A falak kissé megrándultak s az emberek álomból fölriadtak. *Mettau Neustadt*ből is azt jelentik, hogy ott és a környéken ma reggel négy órákor erős földrengés volt. *Nachodban* és környékén három és négy óra között éreztek a földrengést. *Chropowban* az iskolaépület annyira megrongálódott, hogy ma nem volt előadás. Részletes jelentés még nem érkezett. — Mint *Boroszloból* táviratozzák, a sziléziai hegység között ma reggel 3 óra 32 perkor másfél másodpercig tartó földrengést éreztek. Egészen egybehangzó jelentések érkeztek *Haynból* (az Óriás-hegységben), *Friedlandból*, *Waldenburg* mellett, *Gottes-bergből* és a hegység esehországi részéből, *Glazból*. A földrengés iránya dél-délelet-észak-északnyugoti volt.

Róma, január 10.

Ma két könnyebb földrengést éreztek. Kár nem történt.

— **Pestis-eset Konstantinápolyban.** Az osztrák Lloyd-társasághoz és egyuttal a külügy-minisztériumhoz távirati értesítés érkezett Konstantinápolyból, hogy ott egy pestises megbetege-dés fordult elő. Bővebb részletek nem érkeztek és így nem tudják, hogy Konstantinápoly melyik város-részében történt a gyanus megbetege-dés. Az sem világik ki a jelentésből, hogy beföldről, vagy külföldről érkezett utas-e a beteg. A velencei konvenció szerint Konstantinápolyban állandó nemzetközi egészségügyi egyesület működik. A bizottság az ottani követéségi orvosokból áll, akik valamely járvány, vagy gyanus megbetege-dés ese-tén életbe lépítik a szükséges óvó-intézkedéseket. A külügyminisztérium táviratilag kért újabb fel-világosítást az esetről és ha az első jelentést megerősítik, akkor zárlatot hírdetnek a Konstan-tinápolyból jövő árukra s így elejét veszik a jár-vány esetleges elterjedésének.

— **Astrachanból** is vészjelző táviratok érkeznek. E szerint *Wladimirovka* (astrachani kerület) kör-nyékén és a kirgiz-puszták tájékán ragadó járvány ütött ki. A cár *Petrovics* Sándor odenburgi herceget küldte ki kormánybiztosnak és utasította, hogy a szükséges szigorú óvó-intézkedéseket lép-tesse életbe.

— **Megesipett selyemtolvajnő.** A főváros kü-lönböző zálogházaiban hetek óta feltűnően sok sely-met zálogostanak el végekben. A detektivek pár nap óta figyelik a zálogházakat s ma este hat órákor a Vasváry Pál-utca 9-ik szam alatt levő zálogüzletben megcsípték *Vacs* Erzsébet sárkányi születésű 17 esz-tendő leányt, aint három vég selymet el akart zá-logosítani. Ez a leány nővére annak a *Vacs* Teréznek, akit ezeltől két esztendővel selyemlopásért hat hó-napra elítélt a törvényszék. A leány — aint a de-tek-tiveket észrevette — el akart ilanni s az utcán a három vég selymet eldobva a Nagydófa-utca-ba iutott. A sikos kocsisuton azonban elesett s a detektivek megfogták. Kihalgatásakor tagadta a lopást, de anyni terhelő bizonyíték merült fel ellene, hogy a rendőrség letartóztatta és átkísérteti az ügyészséghez.

— **Tűzek.** A Nemzeti Kaszinó *Kossuth* Lajos-utcai palotájában ma reggel fél kilenckor tűz ütött ki. A második emeleten levő titkári szobában a padozat alsó gerendája gyuladt meg a kályha kéményétől. A központi és a IX. kerületi őrség oltotta el a tüzet. A kár jelentéktelen. — A Törsédpületben tegnap történt tüzeset alkalmából megtartott tűzvízszárat megállapí-totta, hogy a veszedelmel a rossz építkezés okozta. A gerendázat ismét érnkezett a túlhevített kémény-ösövel, amely a gerendázatot kiszáritotta és lángra lobbantotta. A bíróság ennek megelégedőleg átalakítá-sokat rendelt el amelyeket a napokban foganatosítan-ak. A kár nagyságát eddig pontosan megállapítani nem lehetett, de hozzávetőleg pár száz forintot tesz ki. Főnnakadás nem volt mert az ügyleteket ma is a gabonacsarnokban kötötték.

— **Az osztálysorsjáték húzása.** Az osztály-sorsjáték mai húzásán *István* koronát nyert 22692, *Ké-tczér* koronát 3388 63896, *ezér* koronát 2971, *ötszáz* koronát 2497 30334 88393 18588 5470 53942 17371 78754 8843 82005 87571 8265 63884 30429 7664.

— **Rendőri hírek.** A minap a villamos vasut a Váci-kört 58-ik szám alatt levő ház előtt egy asz-szonyt agyonvágott. Most sikerült csak megállapítani, hogy az illető *Reiszka* Borbálynak hívják s kofa-asszony volt. — *Keller* Margit szülésznő tegnap az István-ut 3-ik szám alatt levő lakásán revolverrel háromszor magára lőtt; de csak könnyű sérüléseket szenvedett. Az keserítette el, hogy egy fiatal orvos, akibe szerelmes volt, elhagyta. A lakásán ápolják. —

Rössler József 75 éves budapesti államnyomdai munkás az este hirtelen rosszul lett s pár perc múlva kiszen-vedett. — *Özv. Müller* Józsefné mosónő Szegegyház-utca 42. szám alatt levő lakásán ma reggel minden előzetes betegség nélkül meghalt. Mind a két halottat a boncolóintézetbe vitték.

— **Fregoli a szegényeknek.** A Somossy orfeum-ban ma délután *Fregoli* a Terézvárosi Jótékony-Egyesü-let javára előadást rendezett, amelyen nagyszámu előkötő közönség volt jelen. Az előadás után *Radozsa* János, az egyesület elnöke, a nyílt színpadon mondott köszönetet a világhíri művészek fellépéséért. Az előadás 3000 koronát jövedelmezett a szegények számára.

(x) Klub-koresolyák. Kertész Tódornál.

(x) Kérjünk mindenütt Emke-gyujtót!

Lukács Béla temetése.

Budapest, január 10.

Fagyos, hideg földre tették Lukács Bélát, miután megadták neki mindazt a pompát, amely a nagy gyász tartozéka. Szép volt a temetés, a magyar szépen tud temetni. Az ország megfogytakozott egy igazi nagyszággal és a temető gyara-podott egy új sirhalommal, diszszírral, mert aki a közért munkál, ezt is kap. A végső mérlege ime ez a nagy katasztrófának, a váratlan elmulás-nak. Merít-e tanulságot a jövő az elhunyt életéből, merít-e okulást a jelen az elhunyt halálából: erre a kérdésre vár választ a frissen hantolt sir. Aki alatta pihen, mintája volt az önzetlenségnek, a munkásságnak és a becsület-ségnek. És itt kellett hagylna bennünket. Meg-döbbsent széles ez országban mindenki és vigasz-taló tekintetével mindenki az özvegyre és gyer-mekeire tekint. Szegények zokognak és talán észre sem veszik, hogy a ravatal körül az egész nemzet áll . . . Elhantolták Lukács Bélát. Legyen zavar-talanul békés a nyugalma.

A kereskedelmi minisztérium gyászpompával ékes ravatalos terme ma nyílt meg a nagyközönség számára, mely egész délelőt nagy tömegekben zárán-dokolt *Lukács* Béla ravatalához. A minisztérium pala-tájának bejáratát, a lépcsőcsarnokot és első emeleti termeit tekete drapéria iötö. A ravatalon ekszük az antik barna koporsó. Az üvegfüdölen látható Lu-kács Béla viaszhalvány, nyugodt arca. A koporsón egyetlen, iéher kaméliából iont koszoru van, fehér selyem szalagján e ielírással: „*Fatime, Simon, Paula, Salome*.” Az özvegy és három gyermeke. A koporsó lábánál két bíborvankoson ieküsznek a megboldogult fényes érdemrendjei. Reggel óta két apáca imádkozik a koporsó előtt, míg az *Entreprise* diszrubás emberei két oldalt őrséget állanak. A ravatal alsó részén két pompás koszoru van. A *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter és a *Lukács* László pénzügyminiszter ko-szoruja. Ezek mellé sorakozik a képviselőház, az országos szabadelvű-párt, a párisi magyar kormány-bizottság, a párisi magyar kiállítók, *Zalathna* és *Sza-mosujvár* városok koszorui. A többi koszort a rava-talos terem falaihoz támasztották.

Déli tizenkét óráig éppen száz koszoru érkezett a ravatalra. A tegnap említettük kivü. még a követ-kező koszorukat tették le:

Fatime, Simon, Paula, Salome. — Szeretetem jeléül — *Paula.* — Szeretett kormánybiztosoknak — a magyar kiállítók. — Tiszteletbeli tagjának — az orsz. iparegyesület. — *Kovács* Kálmán Török Iona. — *Kovács* Kálmán. — *Lukács* Bélának — *Jókai* Mór és neje. — *Aprés* l'Exposition — Association amicale. — Des comissaires étrangers. — *Lukács* Bélának — Budapest székesfőváros közönsége. — *Hálás* meg-emlékezésül — *Noel* dinamit r.-t. — *Mély* haláljuk jeléül — *Özv. Lukács* Jánosné és a Mély-család. — *Lukács* Bélának — a kassai kereskedelmi és iparkamara. — A szeretett ro-konnak — *Özv. Voyt* Jánosné. — *Lukács* Bélának — *Karap* Ferenc. — Tisztelete jeléül *Lukács* Bélának — *Strassburger* Armin. — Tisztelete jeléül *Lukács* Bélának — a Magyar Leszámlító- és Pénzváltó-Bank. — *Mély* tiszteletük jeléül — *geiszi* Guttmann Aladár és neje. — *Lukács* Bélának — a Magyar Jelzőleg és Hitel-bank igazgatósága. — *Hálás* kegyelettel jeléül *Lukács* Bélának, a párisi kiállítási kormánybiztosának — a földművelésügyi m. kir. minisztérium. — Egykori miniszterének — a m. kir. postakamárképzőint. — *Richter* titkos tanácsos, a párisi ki-állítási német északi kormánybiztos. — *Zólyombrezó* Breznó-bánya h. é. v. igazgatósága. — Szeretett képviselőjünknek — *Marosvásárhely* választói. — Kegyelettel jeléül *Lukács* Bélának — a déli vasút üzet igazgatósága. — *Lukács* Bélának, disz-polgárának — *Marosvásárhely* sz. kir. város közönsége. — *Osztán* részvete jeléül — *Özv. Teleszky* István. — *Emich* Gusztáv. — Szeretett elnökének — a magyar textilipar r. t. igazgatósága. — *Lukács* Béának — *Thék* Endre és munkásai. — *Mély* tiszteletük és ragaszkodásuk jeléül — *Földnép* József és Emma. — Felejtetetlen Belánknak — *Jakabfy* Albert és neje. — *Lukács* Bélának — *Lukács* László és családja. — A felejtetetlen szeretett rokonok és jóakarókunk Kéti néni, Pista. — A legnémesebb rokonunk — *Gajgázó* Jenő és neje. — Kereskedelmünk és iparunk iolkes előharcosának — a budapesti kereskedelmi és iparkamara. — *Lukács* Béla-nak — a központi gáz- és villamosági r. t. — Szeretett disz-polgárának, volt képviselőjünknek — *Gyulaférvár* sz. kir. város közönsége. — Felejtetetlen tiszteletbeli tagjának — a zalathnai kaszinó-kör. — Legnagyobb polgárának — a zalath-nai polgári olvasókör. — Nemeslelkű alapítójának — a za-

lathai ipari szakiskola. — Nagy szülöttjének — Zalathna község. — Szeretett mesterének — Gelléri Mór. — Lukács Bélának, háts megemlékezése jeléül — murányvölgyi h. é. vasut r. t. — Lukács Bélának — a magyar képművészek orsz. egyesület. — Bélának — Laci és Lila. — Szeretett Bélának — özv. Tódrffy Kristófné. — Nyugalommal legyen békés — dr. Tódrffy Domokos. — Utolsó üdvözléül — Csifkay Károly és neje. — Lukács Béla tiszte etbeli tagjának — orsz. magyar képművészei társulat. — Czibulka aittbormagy. — Lukács Bélának — a kassa-oderbergi vasut igazgatósága. — Lukács Béla emlékének — az ő hálas tisztelői: Bálint és Jámber. — Öszinte mély gyászszal — győri kereskedelmi és iparkamara. — Felejtethetien jöltevének — M. A. V. nyugati műhely ifjai és tanoncai. — Kegelele jeléül — budapesti államépítészeti hivatal. — A son collègue segretté; — a boszniai párisi kiállítás kormánybiztos. — Szeretve tisztelt diszpolgárának — Erzsébetváros közönsége. — Lukács Béla emlékének — Magyar folyam és tengerhajós részvénytársaság.

Délelőtt féltíz óraker megjelentek a ravatalnál az elhunyt neje és gyermekei. A családott Hegedűs Sándor miniszter fogadta és az özvegyet karonfogva vezette férje ravatalához, ellenben a gyermekeket, akiket a megbatottság rendkívül erőtt vett, nem engedte be a koporsóhoz. A szegény asszony zokogva roskadt férje koporsójára. Majd Hegedűs Sándor miniszternek megköszönte az iránta tanusított jóindulatát és részvétét. Azután gyermekeivel eltávozott.

Országos részvét kísérte utolsó útjára Lukács Bélát. A zord idő sem tartotta vissza a résztvevőket, akik ezer számra lepték el a kereskedelmi minisztérium és a Lánchid környékét, továbbá azokat az utcákat, a mere a gyászmenet elvonult. A ravatalos teremben és a szomszédos miniszteri fogadó helyiségekben fél háromtól kezdve gyülekeztek közé etünk kitünőségei, miniszterek, főrendek, képviselők és külföliek küldöttségek.

A gyászoló család tagjai teljes számban jelentek meg. Az özvegy, Gajzágó Fatime, Lukács László pénzügyminiszter karján jött s vele három gyermeke: Simon, a Terézánium egyenruhás növendéke, Paula és Salome. Velök érkezett özvegy Gajzágó Salamonné, Lukács György, békésmegyei főispán, Gajzágó Manó kir. táblalábró s a család többi tagja.

A ravatalos teremben a gyászoló család tagjain kívül ott voltak: Széll Kalmán miniszterelnök, Hegedűs Sándor, Wlassics Gyula, Darányi Ignác, Lukács László, Plósz Sándor és Cseh Ervin miniszterek, gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagya, gróf Széchenyi Béla koronaőr, gróf Csáky Albin a főrendház elnöke, Perczel Dezső a képviselőház elnöke, Wekerle Sándor a közigazgatási bíróság elnöke, Rohonczy György altábornagy, téraparancsnok, Czibulka altábornagy, Gromon Dezső, Széll Ignác, Nemeskéri Kiss Pál, Vörösmarty Béla, Tarkovich József államtitkárok, Szilágyi Dezső, gróf Zieny Jenő, Pallavicini Ede őrgrof, báró Wodianer Albert, báró Harkányi Frigyes, Czorda Bódog a kuria alelnöke, Hammersberg Jenő koronaőr, Bogdanovich Lucian szerb püspök, Berzevicsy Albert, Dardai Sándor a főszomszédok alelnöke, Miklós Odón kormánybiztos, Reiszig Ede főispán, Jókai Mór, Falk Miksa, Vészi József orsz. képviselő, a Budapesti Újságírók Egyesületének elnöke, Rákosi Jenő, az Othon írók és hírlapírók körének elnöke, Zala György a képművészek egyesületének elnöke, Sélley Sándor, Molnár Viktor, Berozik Árpád, Mándy Lajos, Kelenyi Hugó, Ambrozovits Béla, Szűry Dénes, Thaly Emil, Rudnay Béla, Ludvig Gyula az államvasutak elnök-igazgatója, rutkai Ráth Péter, Emich Gusztáv, Bujanovich Sándor és Szajbely Gyula udv. tanácsok, Hermann Ottó, Szalay Imre, Romy Béla és Sárosi-Kapeller Ferenc osztálytanácsok, Hazay István, a miniszterelnök titkára, Veigelberg Leó, Bartók Lajos, Csavossy Béla, Kossuth Ferenc, Horváthy Nándor, Leszky Gyula, Csávolszky Lajos, Hajdu József, Dienes Márton, Münnich Aurél, Láng Lajos, Szerb György, Olay Lajos, Pichler Győző, ifj. Ábrányi Kornél, Gajári Odón, Chorn Ferenc, Hegedűs Loránt, Dókus Ernő, Neményi Ambrus, Molnár Antal, Hieronymi Károly, Dániel Ernő, B. Matlekovits Sándor, országgyűlési képviselők, Weisz Berthold és Agoston József országgyűlési képviselők vezetésével a Magán-tisztviselők Országos Egyesületének küldöttsége, Daniel Márton Erzsébetváros küldöttsége élén, lovag Ybl Lajos várkapitány, Márkus József főpolgármester, Matuska Aladár alpolgármester, Heuffel középítési igazgató. Almásy h. tanácsnok, továbbá teljes számban a kereskedelmi minisztérium és a párisi kormánybiztoság tisztikara, Zalathna és Szamosujvár városok küldöttsége.

Perczel Dezsőn, a képviselőház elnökén, kívül Tallán Béla és Dániel Gábor alelnökök is résztvettek Lukács Béla temetésén. Reiszig Ede főispán, mint a volt kereskedelmi miniszter államtitkára jelent meg a temetésén.

Az Első os. kir. szab. Duna-Gőzhajózási Társaság parti és hajós-tisztikara, valamint a társaság öbudi hajógyárának tisztikara, Thaly Emil miniszteri tanácsos, a társaság magyarországi képviselője és forgalmi igazgatója és Szendi Béla hajógyári főfelügyelő vezetése mellett testületileg vett részt a temetésén.

A minisztérium palotája előtt sorakoztak a küldöttségek és a zászló alatt kivonult egyesületek: a m. kir. államvasutak északi főműhelyének önszegélyző és temetkezési egysége, a m. kir. posta- és táviró-állítók és szolgák önművelődési köre, a magyar posta- és táviró személyzet nyugdíj- és segélyező egyesülete, az államvasutak kalauzai, állítói és podgyász-zsáblitóiának egyesületei s a Dunagőzhajós társulat kormányosainak betegségegyező és temetkezési egysége. A vasuti posta és hajózási állítók mind egyenruhában vonultak ki.

Három óraker érkezett meg a papság. A gyász-szertartást Komlóssy Ferenc, esztergomi kanonok, országgyűlési képviselő, végezte a vizvárosi kapucinus atyák segédletével. Szertartás után a koporsót hatfogatu diszkocsira helyezték s megindult a menet.

A gyászmenetet egy szakasz lovasrendőr nyitotta meg. Ezután haladtak az egyesületek zászló alatt, majd a papság következett. Ezután három koszoros kocsis ment, utánuk vitték az elhunyt érdemrendjeit. Két oldalt lovon a fákyavivők haladtak s erre következett a halottaskocsi, melyet a gyászolók végtelen sora követte.

A menet a Lánchidon, Ferenc József-terem, Fűrőd-után, Károly-körtömet és a Kerepesi-utón vonult ki a kerepesi-uti temetőbe, ahol az elhunytat a Deák-mauzóleum közelében, a főváros által felajánlott disz-sírhelyen örök nyugalomra helyezték. Este fél hat volt, mire a gyászoló gyülekezet széjjel oszlott.

A gyászoló család ma is tömérdek részvénytulajdonosokat kapott. Kondoleáltak többek között a szegedi magyar királyi államépítészeti hivatal személyzete, az aradi és a miskolci Kereskedelmi és Iparkamara.

Annak az általános tiszteletnek és szeretetnek, amellyel a közvélemény Lukács Béla emléke iránt viseltetik, jellemző megnyilatkozása az a levél, amelyet lapunkhoz Hajdu József, takarékpénztári tisztviselő, intézett. Azt indítványozza levelében, hogy Magyarország kereskedői és iparosi indítsanak országos mozgalmat, hogy Lukács Béla emlékére közadakozás útján 400.000 koronás alapítványt teremtsenek. Az alapítvány kamatából öt ifju iparos és öt kereskedő részesülhetne külföldi tanulmányutra szóló ösztöndíjban. Álljon az országos mozgalom élére a budapesti kereskedelmi és iparkamara, vagy az Országos Ipar-egyesület s bizonyára minden magyar iparos és kereskedő sietve járul filléreivel a kogyeleles cél eléréséhez. A levélíró a maga részéről egy koronát küldött be hozzánk a nemes célra, amely összeget Thék Endre urhoz juttattuk, aki a párisi kiállítás nevében már mozgalmat indított egy Lukács Béla-ösztöndíjalap létesítésére.

Erre nincsen rubrika.

Budapest, január 10.

Egyik népszámláló biztos, miután befejezte a hivatalos munkáját, beszámoló arról a néhány napról a publikumnak is. amelyet ebben az ideiglenes hivatalban töltött. Szegeden történt meg az eset, s ennek az írásban is otthonos népszámlálónak a tapasztalatai valósággal rémületesen meztelen képét tárják föl a nyomorúságnak, ami ugy látszik a gazdag alföldi város szegényeinek is bőségesen kijutott. Mutatványképpen lenyomtatunk a Noel aláírással ellátott és a Szegedi Naplóban megjelent cikkből néhány numerust.

(16. szám)

Egy öreg házaspár és egy kis gyermek lakik itt, árva gyermek, a nagyszülők unokája.

Kikérdeztem őket, elvégeztem hivatalos teendőmet, kifelé indulok, az öreg ember megszólít.

— Isten áldja meg tekintetes ur, adjon egy pár krajcárt, mert a kis gyermekkel együtt elpusztultunk, se fánk se kenyérünk, még volna örök dolgozni, de nem kapunk sehol sem munkát.

(18. szám)

Be akarok nyitni az ajtón. Visszahökkenek. Egy vörös cédula ölik a szemembe:

Ragályos beteg.

Ötszáz koronáig terjedő pénzbírsággal sújtják azt, aki be mer lépni.

— De nekem meg kell tudni, hogy kik és hányan laknak itt.

Kopogtatok.

Semmi válasz. Ujra kopogtatok.

— Ki az? — kérdi egy rekedt hang.

— A népszámláló biztos.

— Nem szabad bejönni.

— Jöjjön ki valaki.

— Nincs itt senki, én beteg vagyok, nem jöhetnek ki az ágyból, a feleségem napszámba ment.

(20. szám)

Benyitok.

A családapá az ágyat tőri széjjel.

— Mit mivel?

— Megfagyunk, uram, a butort kell feltűzel-nünk, hogy egy kis meleget csináljak, mert az asszony gyermeket szül.

És az asszony a földön fekszik, nyög-keser-vesen. Bába nincs.

(22. szám.)

Nyomorult viskóba lépek. Egy öreg asszony s egy vén leány lakik itt.

— Tekintetes ur tanult ember; kérdenék valamit.

— Csak bátran, jó asszony.

— Nagy szegénységben vagyunk, én és a leányom, pedig a fiam Budapestben az adóhivatalban már íőtiszt. Atközött fit, hiába irunk neki, egy krajcárt sem küldene, pedig a nyomor már a sirba kerget bennünket; én már hetvenegy éves vagyok a lányom csak negyvenkilenc, de hülye szegény. Hol lehetne bepanaszolnom a fiam?

Valaha jó módban éltünk, a férjem postamester volt.

(26. szám.)

Botcsapás, ve ótrázó sikoltás hallatszik ki a szobából. Izgatottan lépek be a szobába, érzem, hogy az élet egy újabb drámáját fogom itt látni.

— A férj veri agyba-főbe a feleségét. — Az Isten szerelmére, mit mivel, kegyetlen ember?

— Hítvány ez az asszony, katonákkal szeretkezik. — válaszolt dühtől eltorzult arccal.

— Nem tagadom, de csak azért tettem, hogy egy pár krajcárhoz jussunk, mert már két napja nem volt a háznál étel.

Ezek bizony végtelenül szomorú képek. És milyen rubrika, amiben el lehetne számolni az ilyes tapasztalatokról, holott az általános népszámlálásban nyílik föl a vizsgálódó szemek előtt minden ajtó s ez lenne a leginkább alkalom arra, hogy tisztán lássunk a nyomorúság dolgában. Már is egy ideánk támadt — a szegedi beszámoló nyomán — a következő népszámlálásra.

Ha csupa kipróbált intelligenciájú népszámlálót alkalmaznánk a nagy munkához, szám rá lehetne vezetni az ivekre a népszámláló ilyes megjegyzései számára is egy rovatot.

Konstantinápolyi csendélet.

(Megtámadott angol diplomaták. Utonálló török katonák. Nők bántalmazása az utcán. A szultán és a rópiratok. Török finánc-művészet.)

Konstantinápoly, január 3.

Minap sir Bunsen, az angol követség tanácsosa, sétalovaglásra indult Ponson bey ezredes követségi attaséval, Akif bey török ezredessel és egy angol tengerészisztivel. Makrieni környékén, a léporos torony közelében jártak éppen. Elöl Bunsen, Akif bey ezredessel, messze mögöttük a két angol lovagolt. Egyszerre csak észreveszik az elől nyargalók, hogy társaikat megtámadták. Gyors vágatással siettek vissza s akkor látták, hogy a támadók török katonák. A szó szoros értelmében leráncigálták a nyeregből az attasét és a tengerészisztet s kardlaponozták őket. Néhányan szeges végű kis ostorral ütlegelték az angol urakat.

Mikor Bunsen odaért, őt is lerántották a lováról és egy török katona az arcába szubintott a kanocskával. Maga Akif ezredes, aki török diszgyenruhájában volt, sem járt jobban. Őt is megkardlaponozták, hiába fenyegetőzött és toporzékol. Időközben a támadók segítséget kaptak az őrségtől: lehettek vagy százan a török katonák és most már szuronynyal rohantak az urakra. Szerencsére még jókor vetődött arra néhány török tiszt; ezek megismerték Akif beyt és elparancsolták a garázda katonákat.

Másnap a szultán egyenes parancsára megjelent egy török tábornok az angol nagykövetségen s kifejezte a nagyur sajnálkozását a félreértés felett, egyuttal megígérte, hogy a bűnösök szigoruan fognak lakolni.

Ezt a hibetetlen esetet a hivatalos apparátus minden erőszítésével eltussolták.

De az ilyesmin senki idegen nem esodálkodik már a török fővárosban, hisz minden nap látjuk, mint inzuláltják a török katonák az utcán sétálgató külföldi hölgyeket. Az előkelő és mozgalmas Pera-után mindennapos dolog, hogy a nőket a török katonák megtámadják, sőt tettelesen is bántalmazzák. Tény, hogy egy európai nevelőnt meg kellett operálni, olyan veszedelmesen megsebeztek karddal nyílt utcán az utonálló török katonák. A napokban történt, hogy egy külföldi hölgy areul ütött egy török katonát, amiért inzuláltta őt. Erre a török közlegény olyan elborított mért az asszony fejére, hogy a szerencsétlen elborította a vör. A járókelő külföldiek nem mernek ilyenkor közbelépni, mert biztosra veszik, hogy ők huzzák a rövidet. Soha még ilyen esetekért nem büntetik meg a török katonákat, akikől úgy rettegnék. Konstantinápoly utcáin, mint a banditáktól.

Még a török tiszt is bántalmazza az idegen nőket az utcán. Nemrég nagy feltűnést keltett egy ilyen eset. Egy francia tengerész tiszt késő éjjel egy hölgygel ment a Pera-utcán. Szembe került velük egy török tiszt és szántsándékkal meglökte az európai nőt. A francia tiszt kardot rántott és ha a járókelők meg nem akadályozták volna, bizonyára keresztül szurta volna a derék gavallér törököt. Ebből az afférből diplomácia jegyzékváltás lett a török kormány és a francia nagykövetség között s azt is beszélik, hogy a francia pisztoly-párbajban agyonölte a török tisztet.

Howy mennyire divatos Konstantinápolyban az eltusolás, azt bizonyítja a következő eset. A múlt héten a konstantinápolyi lapok feltűnő helyen közölték, hogy a szultán ebédre hívta meg a görög követet és hogy a török külügyminiszter látogatást tett a görög követnél, meg a görög konzulnál, ezzel adván tanubizonyoságot a Görög- és Törökország közt fennálló jó viszonyra. De arról egy árva betű sem volt a lapokban, hogy előző este egy népmulatságon a török fiatalóság leszakította a kert kapujáról a görög lobogót és a sárba típortá, amiből aztán véres verekedés kerekedett.

Hát még mennyire működik a hivatalos apparátus, ha leleplezések megakadályozásáról van szó! Amikor híre jutott annak, hogy a *Mal d'Orient* szerzője — akinek röpiratát az utolsó szál megvásárolta a kormány, nehogyan nyilvánosságra jusson — francia lapokban is közölni akarja leleplezéseit, a török kormány hallatlan áron megvásárolta a röpirat-író halgatását.

Az ilyen költségeket az állami hivatalnokok fizetésére való összegekből fedezik mert senki sem törődik azzal, hogy két hét múlva ki kell utalványozni a hivatalnokoknak a bajráhavi illetékeiket és az állampénztárak tátonagnak az ürességtől. Majd megismédlődik a ran-azánhavi eset, amelyről furcsa hírek keringenek. Három nappal aramazán kezdete előtt ráüzent a szultán a pénzügyminiszterre. *Resad* pasára, hogy elcsapja, ha a fizetési határidőre nem lesz együtt 165 000 font az állambiztosítók számára. A pénzügyminiszter könnyen segített a bajon. Az a jótékonyasági bazar, amelyet az illúz kioskban a görög-török háborúban elesettek és megsebesültek családjaik felségítésére rendeztek, fényes eredménnyel végződött s még megvolt a gyűjtőt összegből 80 000 font. Ezenkívül még valamivel több, közel kilencvenezer font volt együtt egy vasút kiépítésére. Ezt az összeget, hogy származását és rendeltetését eltitkolják, elhelyezték az Ottománbankba egy hét százalékos hatodmillió fontos államkölcsön fedezete gyanánt és a bank pontosan kifizette az állambiztosítók járandóságát. Az ilyesmin meg sem ütköznek a török fővárosban.

A közönséghez.

A *Budapesti Napló* minden előfizetője megkapta már az ingyenes balesetbiztosításáról szóló kötvényt. A *Mannheimi Biztosító Társaság* magyarországi vezérképviselőse baleset által okozott halál és rokkantság esetére kétezer koronát, vagy a baleset mérvének megfelelő összeget biztosít január 1-től kezdve a kötvénytulajdonosoknak, illetőleg a *Budapesti Napló* előfizetőinek.

Ujjonnan belépő előfizetőink az előfizetési díj beérkezése után tüstént kézhez kapják a kétezer koronáról szóló balesetbiztosítási kötvényt. A biztosítás az előfizetési díj postára adását követő déli tizenkét óra-ker kezdődik és az előfizetés lejártá után való nap déli tizenkét órákor végződik.

A *Budapesti Napló* ingyenes balesetbiztosítása, miként a kötvény hitelesen tanúsítja, kiterjed mindenemű halált vagy rokkantságot okozó balesetre, amely a biztosítottat akár otthon, akár utközben, hajón, kocsin, vonaton vagy hadgyakorlaton éri.

Az előfizetés ténye Budapesten nyugtával, vidéken feladóvevényvel igazolandó. Ezeknek az igazolványoknak a megőrzése ajánlatos. Ha elveszne egyik-másik, a *Budapesti Napló* kiadóhivatala egy levelezőlapon nyilvánított kérésre szívesen állít ki díjtalanul másolatot.

Baleset esetén, mely vagy halált vagy rokkantságot okozott, táviratilag vagy expresszlevélben célszerű a jelentést megtenni a *Budapesti Napló* kiadóhivatalának.

A *Budapesti Napló* előfizetőinek a Mannheimi Biztosító Társaság magyarországi vezérképviselőse (Fényes Miklós igazgató) másnemű baleset-, betörés-, szállítmány-, szavatossági és üveg-biztosításnál öt százalék engedményt ad a rendes díjtáblázathoz képest.

Ujjonnan belépő előfizetőinknek díjtalanul megküldi a kiadóhivatal a *Budapesti Napló* 1901-re szóló díszesen kiadott naptárát.

FŐVÁROS.

(*) **A tanács rágalmaszi pöre.** *Matuska* Alajos alpolgármester már a tegnapi közgyűlésen kijelentette az interpellációra adott válaszában, hogy a Légrády-féle esetből kifolyólag s a *Magyarország* közleményével szemben a törvényes lépéseket a tanács meg fogja tenni. A tanács ma délelőtt foglalkozott ezzel az ügygyel s elhatározta, hogy a *Magyarország* című politikai napilap ellen *rágalmasz vétsége* miatt, a bünvádi eljárás megindítása iránt, az ügyészséget megkeresi.

(*) **A hó eltakarítása.** A Szilveszter napján és a rákövetkező napokon esett hó eltakarítása kerek tíz napi munkát adott a főváros munkanélküli szegényeinek. Naponta 5—8 száz ember dolgozott egy óráig napszám mellett. Az ideiglenesen felfogadott emberek ma befejezték a munkát. A rendes utcaseprők azonban folyton dolgoznak és a még garmadákban fekvő havat szakadatlanul szállítják a hólerakó helyekre.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Operaház.** *Santuzza* szerepében mutatkozott be ma este az Operaházban *F. Konecs* Viktória asszony, néhány év előtt még az intézet ösztöndíjas tagja aki állítólag azért nem kapott új szerződést, mert az akkori intendáns tanácsa ellenére férjhez ment. Mióta nem hallottuk, sikerrel működött a német színpadokon és ma már magasabba irányuló aspirációkkal jelent meg az Operaház színpadán. A fiatal énekesnő kitarító és rokonszenves mezzo-sopránjában, amelyet sok ügyességgel kezel, van drámai erő, de organumának sötétsége a felsőfolt alt-hang utolsó maradványa. Előadásában, amelyben esiszolt ének tudás és nem kevés izlés érvényesül, hiányt éreztük a szív bensőségének, — játéka pedig az operai sablon alagát üti meg *Konecs* asszony meg lehet elégedve mai sikerével, amely további fellépései iránt felkeltette érdeklődésünket.

** **Pálmay Ilka a Vígshízházban.** *Pálmay* Ilka népszínházi bucsu-estéinek nagy sikere, mint értesülünk, arra köztette a *Vígshízház* vezetését, hogy a divát az idei tavaszon hosszabb vendég-szereplésre megnyerje. A diva elvben lajlandónak nyilatkozott a *Vígshízház*-ban való vendég-szereplésre s a terv szerint április, vagy május havában egy új érdekes darabnak a főszerepét kreálná.

** **Időb Ábrányi Kornél beteg.** Id. *Ábrányi* Kornél, a magyar zenevilág kiváló nesztora, már két hét óta súlyosan beteg tüdőhuruban. Orvosa javulást konstátált ugyan a mester állapotában, de még betelik pár hét, míg *Ábrányi* a szobát elhagyhatja. Az agg zeneszerzőt neje, *Katona* Klementin oadaó gonddal ápolja.

** **Barbi Alice** holnapi, (pénteki) bucsu-hangversenyre közkívánatra a következő rendkívül érdekes műsort állította össze: *X. Passorge* „Morio sozi”, *Parigi* „Arietta”, *Caldes* „Comerag di soi”, *Gionelli* „La calandrina”, *II. Schumann* „Jemand”, „Wenn ich in Deine Augen seh”, „Märzveilchen”, „Der arme Peter”, *III. Brahms* „Von ewiger Liebe”, „Der Jäger”, „Dort in den Weiden”, „Liebestreit”, „Vergebliches Ständchen”, *IV. Bizet* „Pastor”, *Massenet* „La marquise”, *Delibes* „Cham espagnole”. Jegyek a holnapi nap jolyamán a Harmonia zeneműkereskedésben és esetleg, ha netalán néhány előjegyzett jegy nem lesz kiváltva, az esti pénztárnál a Royal-szállóban válthatók.

** **Műkedvelő előadás.** Gróf *Csáky* Albinnének, a Mária-Dorottya-Egyet tevékeny elnökének kezdeményezésére e hó 28-án műkedvelő előadás lesz az Uránia-Színházban. Az előadás jóvedelme a Mária-Dorottya-Egyesület javára esik. *Csáky* grófné, aki az előadás rendezését magára vállalta, a részletek megbeszélése véget ma előértekezletet tartott *Mohár* Viktor miniszteri tanócsással és *Strobl* Alajos szobrászszal.

** **K. Hegyesi Mari és a Nemzeti Színház.** *K. Hegyesi* Mari, a *Nemzeti Színház* jeles művésznője, mint egészen megbízható forrásból értesülünk, mostani szerződésének a lejártával megváltik az intézttől. A művésznő új szerződése körül közte és az intendatúra közt olyan differenciák merültek fel, amelyek arra készítik a művésznőt, hogy az intézet kötelékéből kilépjen. Forrásunk szerint a művésznőnek évente 1500 forintal kisebb fizetést ajánlottak fel, mint a men nyit mostani szerződése biztosít neki.

** **A Magyar Színház személyzete** nem tördöve azokkal a hírekkel, amelyek a *színház életében esetleg fordulatot jelenthetnek*, teljes buzgalommal él feladatainak és mint erkölcsi tartalommal s művészi becsúgygyal eltelt testület, fegyelmzett munkával és bátor kitartással iparkodik megtartani a közönség rokonszenvét amelyben mindig része volt. Igazgatója és művészi vezetői kör csoportosulva friss munkakedvvel eltelve, naponta óriási munkát végez, hogy egy nagy művészi tény produkálásával mutassa be újra erejét és alkotó képességét. Az utcákon még a hajnali köd ül, mikor a *Magyar Színházban* már megkezdődik a munka. Együtt van az egész személyzet és az igazgató meg a főrendező, továbbá *Crompton* londoni rendező és játékmester buzgó oktása mellett kora reggeltől estig munkában áll, hogy azt a nagy művészi feladatot, melyet *A postás fia* színehozáatával tűzött maga elé, becsülettel és minden kétséget kizáró sikerrel oldja meg. Gyönyörű kiállítás keretében a színpadi specialitások és meglepetések egész rajára készül az angol mester tanítása mellett a társulat és *Crompton* nem győzi eléggé magasztalni a művészek szorgalmát, odaadását és ügyességét, amelylyel magukat a szokatlan feladatoknak szentelik. Ilyen készüllet mellett vajmi fényesnek ígérkezik az az est, amikor *A postás fia* jelenete először fognak a budapesti közönség előtt lejátszódni. A darabból holnap kezdik meg az összpróbákat, hétfőtől kezdve pedig már zenekarral gyakorolják a változatosságban gazdag operettet, melynek premiéréjét az igazgatóság a jövő hét elején fogja megállapítani.

** **Pálmay Ilka bucsufellépésével.** A *Népszínház* igazgatóságától a következő értesítést kapjuk:

Pálmay Ilkának hirtelen közbejött gyöngékedése következtében a *Nebátsvirág* holnapra kitűzött előadása *szombatra*, e hó 12-ikére maradt. A *Nebátsvirág* emez előadására előre megváltott jegyek, amelyek *Jan. 11-es* bétvegyzővel vannak elátva és zold színűek a *szombati előadásra érvényesek*. Holnap, pénteken, a *Vöröshaju* kerül színe *Blaha* Luiza asszonyval. Ez előadásra *vörös* jegyek adatnak ki a *Vöröshaju* bélyegzővel.

Pálmay Ilka, mint már hírt adtunk róla, a jövő hónapban újabb három estén fog fellépni a *Népszínházban*. A diva a *Nebátsvirág* és a *Szép Heléna* című szerepét fogja megismételni s a harmadik estén a *Huszárcsinnyben* fog játszani. Ebben lesz a divának utolsó vendégfellépése.

** **A kolozsvári Nemzeti Színház.** *Mejgyery* Dezső ur a következő sorok közlését kéri lapunktól:

A *Magyarország* ma este megjelent számának színházi rovatában *Szentgyörgyi* bácsi szerződés nélkül cím alatti véres híreket közöl a kolozsvári színház szerződési ügyeiről. Téves az a híre, hogy — én senkit sem szerződötetek azok közül, akik az Intendáns ur iránt ragaszkodásuknak adtak kifejezést. En a kolozsvári színház tagjait minden megkülönböztetés nélkül mind főlészóltottam szerződésre. Ime itt a névsora azon — aposztrofált tagoknak, kik szerződéseiket hozzám már aláírták:

Dezséri Gyula Tompa Kálmán, Szakács Andor, Kassai Károly, Mezei Mihály, Heltai Nándor, Váradi Miklós, Török Károly, H. Novák Irén Laczkó Aranka, Kissné Árpási Kata, Váradi Miklósné, Szakács Andorné, Stephanides Károly karmester, Bombai, Ági, Szabó József, Szabó D., Csáki, Lantos, Gergely, Fehérvári, Borscsai, Miklósi kardalosok. Aginé, Csákiné, Fehérváriné, Miklósi Margit, Kápolnainé, Borscsainé kardalosnők és az egész műszaki személyzet kivétel nélkül.

Szentgyörgyi István sem maradt szerződés nélkül, mert a szerződötetése ügyében folyt tárgyalások eredményeként éppen a mai posta vitte az érdekes művészek az ő óhajátai szerint kiállított szerződést.

Ez a valóság.

Engem a szerződötetéseknél semmiféle animóztítás nem vezérelt, csak a színház érdekei.

Fogadja szerkesztő ur kiváló tiszteltem nyilvánítását, amelylyel maradok őszinte tisztelője

Mejgyery Dezső.

** **Zacconi sikere.** *Ermete Zacconi*, az ismert kiváló olasz színművész, ez idő szerint a *milánói Teatro Fido drammatici*-ban játszik, ahol óriási sikerre segítette *Philippi* Felix *Orléans* című drámáját. A darabnak olyan sikere volt hogy a művész Florenzben, Rómában, Genébán, Turinban, Bolognában és Velenóben is játszani fogja e dráma főszerepét.

Hangverseny a Telefon Hírmondóban. Érdekes hangversenyt rendez ma este a Telefon Hírmondó. A hangverseny keretében ugyanis előadja a *Fortunio dala* című egyfelvonásos operettet, teljes egészében. A hangverseny első részében a következő számok vannak: 1. *Bdkóczy Rodostó*ban; költemény Várady Antaltól, előadja Fodor ur. 2. *Bölcsődai a Kis szökevényből*, éneki Zsolotoványi ur. 3. *Guárré Hugó* Viktortól, előadja Vajda ur. II. rész. *Fortunio dala* operett egy felvonásban. Személyek Fortunio — Vajda, Laura — Székely Ilonka, Friquet — Végh Gizella, Bálint — Steinberger Vilma, Eduard — Kürti, Landry — Csillag, Louis — Brunnenstein, Carl — Csapó O. Babette — Kalmár. A hangverseny fél 9 órakor kezdődik, utána 10 óráig érdekes híreket olvastat fel a Telefon Hírmondó, majd még 11 óráig cigányzene lesz hallható a kagylókon keresztül — Zöldi Marci cigánybandájának a muzsikája — az Emke kávéházból.

MŰVÉSZET.

□ **Magyar díszítő motívumok.** A tanítók országos bizottsága elhatározta volt, hogy az országban szerteszét heverő s pusztulni kezdő régi magyar díszítési elemek haladéktalanul egybegyűjtése tárgyában megteszi a kívánt lépéseket. Az ügy előkészítésére s egy tervezetnek összeállítására ki is küldött egy bizottságot, melynek tagjai: Trójtler Károly, Felóssy Lipót fővárosi igazgatók és Szentgyörgyi Lajos újpesti igazgató. A bizottság tanácskozásán, abban állapodott meg, hogy az ügy lebonyolítására segítségül kéri fel Huszka József fővárosi gimnáziumi tanárt, ki ezen a téren jeles szakértő.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

© **Berzeviczy Albert fölolvasása.** Az Akadémia gyér látogatottsághoz szokott heti ülés-terme rá elűtán előkelő közönséggel volt tele. A Pöldräzi Társaság tartott ülést s a nagy érdeklődés Berzeviczy Albert fölolvasása felé fordult. *Riminióról és San Marinóról* olvasott föl Berzeviczy egy kis utirajzot, amely mintája az offajta munkáknak. Csupa közvedenség, poétikus szín és elevenség minden kora; a közönség, sok ur bégly és fiatal leány a tudomány és az irodalom előkelőségei között, figyelmes érdeklődéssel hallgatta a kitünő essayista szépen előadott utirajzát és a fölolvasás végzetével élénken megéljenzte Berzeviczyt, akinek *Erödy Béla* elnök mondott köszönetet a társaság nevében.

Azzal kezdte Berzeviczy, hogy a közmondásossá vált Rubikon, amelyen átkelve, Julius Caesar elvetelt mondja a kockát, ezt a ma is Rubikonnak nevezett kis folyót a Bolognábtól vagy Ravennától délkeletnek tartó utazók legtöbbször észre sem vesik utójában. A Rubikon ma egyike azoknak a jelentéktelen folyóknak, amelyek a Pó medencéjétől s a Reno-tól délre, az etruszk Apenninek völgyeiben eredve, rövidbe vagy hosszabb útakkal sietnek az Adriai tenger ölébe. Plutarchos s a Caesar saját elbeszélése szerint a nagy hadvezér és a leendő diktátor átélvén a Rubikont, először a közeli Ariminus folyó partján épült Ariminum várost hódította meg kardesapás nélkül s onnan folytatta tárgyalásait Pompejus-szal és a római arisztokráciával, melyek oszakharm végleges szakításra kényszerítették. Az Ariminum ma Marecchiának hívják s Ariminumot *Rimininek*, de a város egyik piaca most is Julius Caesarról van elnevezve. — A római kor emlékeinek ismertetése után az értekezés áttér Rimini középkori történetére, a Malatesták erős, de gonosz nemzetségre, akik követve a Macchiavelli utasítását, egyesítették magukban az országot a róka tulajdonait. Elmondja a Paolo Malatesta és Francesca da Polenta szomorú szerelmi történetét, melyet Dante „Inferno”-jában és Silvio Pellico „Francesca da Rimini” szomorújátékában megénekelt. A rimini San Francesco-templom, vagy „Tempio Malatestiano” architektúrájának és szoborműveinek ismertetése kapcsán a fölolvasó jellemezte a nagy építész-tudós és költő: Leon Battista Alberti egyéniségét.

Rimini gyönyörű rajza után az olasz közjegy érdekes kuriózumának, *San Marino* köztársaságának ismertetésére tér át a fölolvasó. A kis köztársaság székvárosa a Monte Titano-ra épült. A hétézer lelket számláló San Marino első benyomása olyan, mintha valami megbívtól, alomba merült, csipke-rózsavár volna. A rege szerint egy szent férfiú vetette meg San-Marino alapját, aki Diocletian császár alatt a keresztények üldözése miatt menekült át Dalmáciából az Adria tulsó partjára s mesterségére nézve kőműves levén, mindenestre értett a város-építéshez. Szent Marinus, aki remete gyanánt jelent meg a Monte Titano barlangoduban, a másik legenda szerint vallási buzgalomtól indítva, szüzességi fogadalmat tett s ezért elhagyta csodaszép ifjú nejét, aki azonban utána vándorolt s epedő szerelme hangján hívogatta a barlangba rejtőzött férjét, ötven nap és ötven éjjel könyörgve, várva, míg végre meghalt a sopánkodástól. Marinus most már előjött odujából, eltemette hü hivesét s a hegy tetejére költözött, ahol első teendője

volt kápolnát építeni. Utirajza további folyamában megismertette a fölolvasó San-Marino újabbkori történetét, politikai szervezetét és gazdasági viszonyait s végül egy éjjeli utazás remek képét adta a Pentapolis maritimá mentében, az Adria partján végig.

Berzeviczy fölolvasása előtt *Berecz Antal*, a társaság titkára, bemutatta *Salvator Lajos* főherceg egyik újabb munkáját; *Sztyády Zoltán* pedig a Duna völgyének a földmívelésügyi minisztérium által kiadott térképét ismertette érdekesen.

Nyitlér.

Fröhlich Miksa és neje szül. **Blau Janka** szivertőp fájdalomtól megtörve jelentik, hogy hön szeretet flnk, egyetlen gyermekük

Fröhlich Károly

reményteljes ifjú életének 18-ik évében, hosszas szenvedés után, az évi január hó 4-én, Nerviben elhunyt.

Drága halottunkat hazaszállítva, f. hó 11-én, délután 3 órakor fogjuk a Kerepesi-út melletti iz. temető halottas házából örök nyugalomra kísérni. Budapest, 1901. január hó 10-én.

Áldás és béke hamvaira!

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

FARSANG.

□ **A jogász-bál.** A Royal-szállóban e hó 12-én tartandó *Jogász-bál* rendezőszége irodáját a Nemzeti-szál óba (Váci-utca) tette át s így e hó 9—12-ig a bálra szóló jegyek ott válthatók meg a hivatalos órák alatt: délelőtt 9—12-ig, délután 3—5-ig. A lady patronesságát *Hejzels Sándorné, Lukács Lászlóné, Nagy Ferencné, Örr. Pallavicini Edéné, Szell Ignácné, Szell Kálmáné, gróf Wenckheim Frigyesné és Wlassics Gyuláné* vállalták el.

□ **A protestáns-bál.** A protestáns-bál háziasszonyi tiszteletéddig elvállalták: báró Bánffy Györgyné, Berzeviczy Albertné, Blaskovich Elemérné, Csiky Kálmáné, Dókus Ernőné, Dollinger Gyuláné, öz. Ersey Ernőné, gróf Hugonay Béláné, Ilász Lajosné, Köny Gyuláné, Láncoz Gyuláné, Markó Albertné, Münnich Aurélné, Osztrólczyk Gézáné, gróf Pejaosevich Artúrné, báró Podmaniczky Gyuláné, Richl Gyuláné, Valkó Lajosné, Wlassics Gyuláné, Zsilinszky Mihályné. A bálra, mely foivó 19-iken a Vigadóban lesz, a meghívókat már szétküldték s mindazok, kik arra igényt tartanak, de ez ideig meg nem kapták, forduljanak dr. *Szedenits Zoltán*hoz, VIII, Kerepesi-út 53. szám.

□ **Az athléta bálra,** mely ez évben is a hagyományos napon, február 1-én lesz, sorénya folyóknak az előkészületek. A bálbizottság irodája az ahiéta-kaszinóban van (VIII, Szentkirályi-utca 22.), a hóv minden a bálra vonatkozó megkeresés intézendő. A bizottság legközelebbi ülése kedden, e hó 1-én este 7 órakor lesz. A főrangú hölgyvilág tagjai közül eddig gróf *Hadik-Barkóczy Endréné* és gróf *Zichy Klára* vállalta el a lady patronessai tisztelet.

□ **Az angol-amerikai táncestélyt** február 14-én tartják meg a Royal-szálló összes termeiben. A rendező-bizottság az angol főkonzul és az amerikai konzul elnöksége alatt már megalakult. Az estén a honvéd-zenekar fog játszani és az újdonságok lözt sorra fog kerülni *Geszler Ödön*nek az angol bálra írt és Mrs. Thornontnak, a lady patronessának följajlott keringője is.

□ **A szanatórium-bál.** A budapesti szegénysorsú tüdőbetegyek szanatórium-egyesülete javára gróf *Bathányi Lajos* védnöksége alatt február hó közepén a budai vigadóban rendezendő bál tiszteletbeli elnökségét *Andrássy Géza, Gvula* és *Tivadár* grófok, gróf *Apponyi Lajos, Gromon Dezső* és *Tarhonyi József* már elfogadták. A bálbizottság lázas tevékenységet fejt ki a bál sikere érdekében. A bárendező bizottság a hírlapírók nyugdíjintézte részére 100 koronát szavazott meg.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Szeless Adorján szabadlában.** *Szeless Adorján* ma délben neszletlenül, feltűnés nélkül távozott a budapesti törvényszék fogházából. A távozás legális formák között történt. A váditanács rendelte el szabadlábba helyezését, méltatván azokat az okokat, melyek alapján Visontai Soma védenének szabadlábba helyezését kérte. A váditanács a feljelentő hölgyek vallomásának nem tulajdonított komolyabb súlyt, különös tekintettel az előzményekre, melyekben, mint azt már megírtuk, a családott női sziveknek is szerepe van. A családott női szív, egyesben és többben, inkább drámai, mint kriminális megoldásra alkalmas, s a váditanács úgy fogta fel a dolgot, hogy az eredményes udvarlás bizonyos határok között nem képez büntetendő deliktumot. Azonkívül *Szeless Adorján*nak rendes lakása és állandó foglalkozása van. s a büntetés sem lehet oly nagy, hogy a szökést

valószínűvé tenné. Különbben is *Szeless Adorján*nak szökés tekintetében nem a legkedvesebb tapasztalatai vannak. Ő tudja legjobban, hogy a szökés még párosan is súlyos komplikációkkal jár, ha az ember nem szökevény bankpénztáros.

Drága kis levélke.

— Egy tőzse-pör fejleményei. —

Budapest, január 10.

Érdekes fegyvelmi ügy foglalkoztatja a tőzsdét. A tőzse vezértitkára, dr. *Félegyházi* kért maga ellen fegyvelmi vizsgálatot, melyet holnap el is fognak rendelni. Nem csekélyebb dolog, mint a tőzsebírótság reputációja forog szóban, s ennél fogva ugyancsak szükségesnek mutatkozik, hogy a fegyvelmi vizsgálat a vezértitkár ellen gyorsan és erélyesen hajassék keresztül. Az érdekes eset előzményei a következők:

Dr. *Schaeffer* József fővárosi ügyvéd a tőzsebírótság hivatalos helyiségében egy aktacsomót vizsgált s véletlenül egy privát levélre bukkant, mely az akták között felejtődött. Ezt a privát levelet egy ügyvéd intézte a tőzse vezértitkárhoz, s arra kéri benne, hogy olyan ténykörménynt, melyet ő, az alperesi ügyvéd, a tárgyaláson fel nem hozott, vegyen be az ítéletbe.

De nem a levélbeli kérdés ad a dolognak súlyt, hanem az, hogy az ítéletben csakugyan nyoma van ennek az információnak. És ez az információ egy budapesti cégnek 25.000 forint kárt okozott, és pedig annak a budapesti cégnek, melyet dr. *Schaeffer* József képvisel egy belgrádi cég ellen. Ez a belgrádi cég ugyanis köteles lett volna márványt szállítani, mit azonban nem teljesített, amiből a budapesti cégnek 30.000 forint kara lett. A tárgyalás folyamán dr. *Simon* budapesti ügyvéd a belgrádi cég képviselőtében azonnal védekezett, hogy szerződés szerint csak 5000 forint jár a felperesnek. A bírősbíróság tényleg csak 5000 forint kártérítésben marasztalta el a belgrádi céget, hivalkozással arra, hogy alperes viszontkeresetet indított felperes ellen, amely viszontkereseti összeg a kártérítési követelést kiegyenlítő.

Es ez az a ténykörménynt, amelynek az ítéletbe vételét az alperesi ügyvéd a tőzse vezértitkártól kérte. Dr. *Schaeffer* ez a deux ex machinaként lecsapant ténykörménynt annyival jobban meglepte, mert a tárgyalás folyamán arról szó nem esett, mit a gyorsírói feljegyzések is igazolnak.

De a levél, az alperesi levél, amelyet a vélelőn utított dr. *Schaeffer* kezébe, egyáltalán mindent meg is magyarázott neki. Dr. *Schaeffer* ányalábolta az aktákkat, s nehogy a becses bizonyíték kézen-közön elkalodjék, magával vitte privát levelestül együtt. Ez eljárás ellen a titkár ur élénken tiltakozott, de eredménytelenül. Dr. *Schaeffer* energikusan védelmezte meg kliensének érdekét, s magával vitte az aktákat, miután a nagy sokadalomban egybegyűlt tőzsedatagoknak kellően elmagyarázta a levél tartalmát és következményeit.

A tőzse tagjai nagy felháborodással értesültek az esetről és sokáig izgalmasan tárgyalták. Ez az izgalom azóta egyáltalában nem csillapodott, noha félhivatalos cáfolatok más kedvezőbb színben akarják feltüntetni a drága kis levélke történetét.

Ebben az ügyben dr. *Schaeffer* József úrtól a következő levelet kaptuk:

Tekintetes Szerkesztőség!

Mintán a f. hó 8-án a tőzse jogügyi osztályában előfordult incidens tárgyában az ellenérdekű oldalról nyilvánvalólag tarthatlan nivatás és félhivatalos cáfolati kísérletek történtek; szükségesnek tartom, hogy a jogkereső közönség érdekében a való tényállás lésson napvilágot:

Kramer H. Mór budapesti márványiparos képviselőtében egy öt évre szóló márvány szállítási szerződés s az abban foglalt választott bírősbíróság kikötést tartalmazó kompromisszum alapján a tőzsebírótság előtt kellett keresetet indítanom. Simitsch A. Kosta belgrádi bányatulajdonos ellen 10.000 korona kötbér és a szerződés egy töredékes idejére járó 26.000 korona kártérítés iránt.

Az esetet 1896. évi november 3-án tárgyaltuk, kimerítettük, de egynemely további nyilatkozat megtetele végett a bíróság a tárgyalást harmadnapra elhalasztotta.

Ekkor, november 5-én, a keresetet a szállítási kaució visszafizetésé iránt további 10.000 koronával felemeltem, amely alkalommal e kérés is per longum et latum letárgyaltuk.

A bírősbíróság úgy határozott, hogy máskor fog halározni s ítéletét megidéztesünk nélkül írásban fogja közölni.

Az ítélet hoztam január 8-án érkezett. Ebből láttam, hogy én a kártérítési igényem kivételével könyveleg pernyertes vagyok ugyan (s 20.000 korona megtérítet), de láttam azt is, s pedig az ítéletből, mintha alperes ellenem a 10.000 korona kaució visszafizetése emé, tehát november 5-ikén a szállítási szerződés felbontása iránt viszontkeresetet indított volna, aminek a tőzsebírótság helyt adott.

Tekintve, hogy ez aránylag nagy dolog, hogy továbbá alperes ellenem jelenlétemben, filem hallatára viszontkeresetet tényleg nem emelt, rögz-

tön besiettem a bírósághoz, hogy a tárgyalási jegyzőkönyvekbe betekintsek.

Meglepetéssel konstatáltam, hogy az irat-csomóban jegyzőkönyvek nem voltak.

Ez iránt felvilágosítást kértem, a szolgálattelvő tisztviselő közölte velem, hogy a jegyzőkönyvek még nem készek, lairás alatt vannak.

Tehát én megkaptam az ítéletet oly időben, amikor az annak alapját képező tárgyalási jegyzőkönyvek még leírva sem voltak, annál kevésbé az ítélet tanács tagjai által aláírva.

Tovább lapozván a *borderóban*, elszőrnyűködésére ott találtam az alperesi ügyvéd ur négy és fél ivre terjedő s a per tárgyát körülmenyesen leíró levél privát jellegű s aláírás nélküli — nem tudom minek mondjam — „*átadmányát*,” amelynek két utolsó íve a november 5-iki, tehát új ténykörményeket magában foglaló előterjesztésekkel foglal kozik.

Tehát kétségtelen, hogy ebből készült az ítélet s hogy ebből került oda a visztonkereset.

Csak természetes, hogy e *privát*, aláírások nélküli iratokat a segédhivatali személyzet és dr. Félegyházi Ágost tőzsdei titkár ur szemelátára s tiltakozásuk dacára, mint korpora deliktiket a hangos szóváltásra besereglett kartsáim jelenlétében önhatalmulag konfiskáltam.

Ez az egész! Hogy nyomban személyesen fellekersem a tőzsde erélyes elnökét, Kornfeld Zsigmond urat s neki az esetet a fegyelmi vizsgálat megindítása céljából bejelentem, az a dolog önként értendő folyománya volt.

A további jelemények elé a hiven teljesített kötelességek, a törvény, jog és igazság tudatával tekintek.

Hadd lássuk: kurzussal mérik a tőzsdén az igazságot is?

Tisztelettel

dr. Schaeffer József,
ügyvéd.

TÁVIRATOK.

A délafrikai szabadságharc.

London, január 10.

Fokvárosból érkezett hivatalos távirat jelenti: A boerok, a nélkül, hogy föl lehetne őket tartóztatni, az egész vonalon váratlanul mindenfelé föltűnnek. A veszedelem elérte a telópontját. Sürgősen sok csapatra van szükség. A környékbeli helységek angol lakói megrettenve menekülnek Fokvárosba. A rendelkezésre levő összes tengerész-csapatokat, a rendőrséget és önkénteseket kivonaltatták, hogy védő köröket alkossanak Fokváros körül. Delarey és Steenkamp vezetésével két boer komandó Nakuwpoort és de Aar előtt áll és megszállva tartja az e városok körül levő magaslatokat.

London, január 10.

Fokvárosból jelentik a következőket: A Fokgyarmaton megkezdődött háború valószínűleg nagyon sokáig fog elhuzótni s az angolok csak úgy léphetnek föl sikeresen, ha az angol kormány teljesíti Kitchener kérését s haladéktalanul küld neki legalább huszonezer embert. A fokvárosi konzulok intézkednek, hogy a boerok megjelenése esetén az idegen alattvalóknak oltalmat nyújtsanak.

Fokváros, január 10.

Azt a hirt, hogy a kerékpáros önkéntesek Pikaeneerskloofnál harcra kevertek a boerokkal, nem erősítik meg.

London, január 10.

Lord Kitchener táviratozza Pretóriából tegnapi kelettel: A boerok 7-ikén éjjel sűrű ködben egyszerre megtámadták a belfásti, wondersfonteini, nooitgedacht, wylosfonteini és pani összes angol őrségeket, de az angolok kemény harc után visszaverték őket. Az angolok részéről elesett 21 ember, köztük egy százados és megsebesült 62 ember, köztük három tiszt. A boerok 23 embert hagytak a csataterén.

Egy másik távirat jelenti: Beyer komandója tegnap Krügersdorptól északra megtámadott egy brit podgyászkiéretet. A boerokat visszaverték. Tizenegy halottat hagytak a csataterén. Az angolok részéről négy ember sebesült meg.

Fokváros, január 10.

A Jöreménység-fokánál a Tabla-öböl és a False-öböl között elterülő síkságon sáncokat készítenek.

Piquetberg-Road, január 10.

Az angol csapatok megszállva tartják a hegy-szorosokat és keményen ellen fognak állani a boeroknak, akik Clamwilliam és Worchester, vagy Piquetberg felől két hadoszlopban nyomulnak előre. A környék németalföldi lakossága nyugodtan viselkedik.

Graafreinet, január 10.

Greenfell ezredes üldözi az ellenséget a nehezen járható hegyes területen. Földérintő csapatai tegnap

ismét érintkezésbe jutottak a boerokkal, akik azonban az angol csapatok megérkezéséig eltűntek.

Richmond, január 10.

A boerok tegnap elfogtak egy öt emberből álló őrfjártat. Negyven ember üldözöbe vette a boerokat, akik közül kettőt megölték, köztük a parancsnokot, egy ember pedig megsebesült. Az angolok tizenegy lovat is zsákmányoltak.

Brüsszel, január 10.

Eloff, Krüger unokája, néhány napig Londonban volt, ahol a liberális képviselőkkel a békekérdésről tárgyalt.

A khinai bonyodalom.

Washington, január 10.

Megerősítik azt a hirt, hogy Choate-londoni amerikai nagykövet és az angol külügyminiszter, ugyszintén a berlini amerikai nagykövet és báró Richthofen külügyminiszter között folyt tanácskozások arra az amerikai javaslatra vonatkoztak, hogy a Khina részéről fizetendő kárterületek és a Khinával való kereskedelmi szerződészek revíziója dolgában a tárgyalásokat Penkingből máshová tegyék át. Valószínűleg belelelik azonban még néhány nap, míg az amerikai képviselők végleges jelentést tehetnek a külügyi hivatalnak arról, hogy a hatalmasságok milyen álláspontot foglalnak el ebben a kérdésben.

New-York, január 10.

Egy pekingi, január 9-iki jelentés szerint egy Singantuból érkezett khinai azt a hirt hozta, hogy a belső városban állandóan 85.000 főnyi khinai csapatok vannak, amelyek nagyrészt modern fegyverekkel vannak ellátva. Az ottani lakosság hangulata az idegenekkel szemben elkeseredett. Azt hiszik, hogy a khinaiak képesek volnának nyílt harcban szembeszállani a szövetségesekkel és legyőznék őket. A követek — jelentik továbbá — nagyon esodálkoznak azokon a koncessziókon, amelyeket Oroszország a Peiho északi partján Tienein mellett az angol és francia telep közelében nyert. Az oroszok kijelentették, hogy a koncessziót önként adták azért a szolgálataért, amelyeket az oroszok Khinának a béke helyreállítása körüli fáradozásaikkal tettek.

London, január 10.

A Daily News sanghaji jelentése szerint a szövetségesek katonai műveleteit be fogják szüntetni és gróf Waldeesee, ha bonyodalom nem áll be, márciusban már visszatér Európába.

London, január 10.

A Daily Mail washingtoni levelezője szerint az az amerikai indítvány, hogy a békétárgyalások egy része Washingtonban folyják, nem találkozik az összes hatalmak nézetével, noha a hivatalos válaszok még nem érkeztek be. Oroszország támogatja az indítványt, Franciaország ellenzi és a berlini követ jelentése szerint Németország is elveti.

Frankfurt, január 10.

Peikingből táviratozzák a Frankfurter Zeitungnak: Csili-tartományban felfegyverkezett khinaiak rabolnak és gyilkolnak. Woatingfu mellett a táviró vonalakat megszakították.

Páris, január 10. Lambert tábornok szenátor, aki az 1870-iki bazeillesi harcban tünt ki, ma délután tüdőgyulladásban meghalt.

Berlin, január 10. A Nordd. Allg. Zig. jelenti: Hir szerint Bülow birodalmi kancellár utasította a pétervári német nagykövetet, hogy jelezze ki gróf Lambsdorfnak a német kormány legőszintébb szerencsésbizánatit abból az alkalomból, hogy Miklós cár bizalmából végleges megbízást kapott az orosz birodalom külügyi politikájának vezetésére.

Elnöki székfoglaló.

Páris, január 10. A képviselőház mai ülésén Deschanel elfoglalta az elnöki széket, s kijelentette, hogy az elnöklésben nem a pártszellem fogja vezetni. Reméli, hogy a tárgyalások nyugodtak és termékenyek lesznek és hozzá fognak járulni abhoz, hogy a köztársaságban mindig igazság és tesvériség uralkodjék. Beszédét így jelezte be:

— Az új század kezdete Európában mélyreható fölforgatást enged sejtentünk. Szükséges tehát, hogy az összes franciák bensőleg egyesülve maradjanak, és szükséges, hogy a polémiákban több mérsékletet, több türelmet és több tiszteletet tanúsítsanak az ellenkező meggyőződésűek iránt. Szükséges végül, hogy tevékeny diplomáciánk legyen amely hatalmas, egy-séges és becsult hadseregére és a pénzügyek gondos igazgatására támaszkodhatik. (Helyes és.)

A szenátus elnöke újra Fallières lett.

A német birodalomgyűlésből.

Berlin, január 10. A birodalomgyűlés a birodalmi kancellár költségvetésének tárgyalása során, hosszabb vita után, a költségvetési bizottsághoz utasította Klinkowströmnek azt az indítványát, hogy az

Oroszországgal kötendő kereskedelmi szerződésben az orosz gabonaszállítás díjtételei a keleti tengeri porosz kikötőkbe való szállítással csak annyiban igazodjanak a Liebauba és Rigába vivő orosz vasutak díjtételei szerint, amennyiben a gabona a tengeren át külföldre való szállításra van rendelve.

A vita folyamán gróf Kanitz hangsúlyozta, hogy a konzervatívok az indítvány dacára igen nagy értéket tulajdonítanak az Oroszországgal való barátságos viszonyoknak.

A kormánybiztos kijelentette, hogy a porosz vasutügyi miniszter a bizottságban részletes fölvilágosítást fog adni.

A birodalmi kancellár költségvetését azután megszavazták.

A szmirnai rablók.

Konstantinápoly, január 10. A Szmirna környékén rablók kezébe jutott Mille nevű francia alattvaló 2000 török fontnyi váltásdíj lefizetése után szabadon bocsátották a rablók.

Törökök és perzsák.

Konstantinápoly, január 10. A török-perzsa határon megtelepedett Djafs-nevű néptörzs, amelynek valami Mahmud pasa a feje, betört Kermansah perzsa tartományba és egy idő óta rabolva és pusztítva kóborolt ott. A perzsa nagykövet utasítást kapott, hogy tegyen a portánál lépéseket a nevezett törzs által okozott károk megtérítése ügyében és hogy a Djafs-törzset rábíriják a rögtöni visszavonulásra. A perzsa nagykövet továbbá utasítást kapott, hogy tegyen a portánál lépéseket az iránt is, hogy Aderbeidjan perzsa tartományban a török-perzsa határrendezés ügyében függőben levő kérdések mielőbb megoldassanak.

Orosz-bolgár postaszerződés.

Pétervár, január 10. Sztójánovics bolgár postais táviró-igazgató néhány nap előtt ide érkezett, hogy Oroszországgal postais és táviró-szerződést kössön. A bolgár kormány tengeralatti kábelt akar építeni Odessza és Várna között.

A pestis.

Konstantinápoly, január 10. Az az ember, aki tegnap pestisben meghalt, egy 40 éves hajólegény, aki egy hétel ezéltől betegedett meg és a sztambul orvosi iskola kórházában halt bele a betegségbe. A legfőbb egészségügyi tanács elrendelte a konstantinápolyi provenienciák orvosi megvizsgálását. Más óvintézkedéseket is tettek. A meghalt hajós holmiját elégették, lakását pedig elzárták.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, január 10. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) New-York általánban egy centtel gyöngébb árfolyamokat jelentett s mértékadó európai piacok is nyugodt, bágyadtabb magatartást mutattak. Az itteni határidőfizlet irányzata egy árnyattal szilárdabb volt egyebhangzóan a budapesti tőzsdével. Az üzletelenség mellett buza és rozs 2 fillérral emelkedett, zab és tengeri pedig a tegnapi magasságon maradt. Buza tavaszra 7.91—7.93, rozs tavaszra 7.71—7.72, zab tavaszra 6.83, tengeri május—júniusra 5.27—5.28 korona. A készárúk piacán a fogyasztás szigoruan tartózkodott s így nem fejlődhetett ki említésreméltó üzlet. Az irányzat tartott volt, mert a tulajdonosok tartózkodóan viselkedtek s a kínálat is gyöngé maradt ugy, hogy az árakra nem gyakorolt nyomást. A tőzsde szilárdan zárult. Buza tavaszra 7.85, rozs tavaszra 7.74 K.

New York, január 10. (Terménytőzsde.) (Zárlat.)

Gyaprot: New Yorkban helyben 10.7/8 (10.7/8). Január-ra 9.60 (9.56). Aprilisra 9.51 (9.50). New-Orleansban helyben 9.5/8 (9.5/8). — Petróleum: Stand white New Yorkban 7.70 (7.70). Stand white Philadelphianban 7.65 (7.65). Refined in Cases 8.75 (8.75). Credit Balances at Oil City 1.25 (1.25). — Zsir: Western steam 7.70 (7.70). Rohe és Brothers 7.90 (7.90). — Tengeri irányzata tartott. — Január-ra 46.7/8 (46.7/8). Márciusra 45.7/8 (—). Májusra 44.7/8 (44.7/8). — Buza irányzata tartott. Piros ősz helyben 82.7/8 (82.7/8). Január-ra 80.7/8 (80.7/8). Márciusra 81.7/8 (81.7/8). Májusra 82.7/8 (82.7/8). Juliusra — (—). Gabona szállítási díja Liverpoolba 2.7/8 (2.7/8). — Káv: Iair Rio 7. sz. 7.7/8 (7.7/8). Jan.-ra 5.55 (5.60). Márciusra 5.75 (5.80). — Liszt: Spring Wheat clears 2.75 (2.75). — Kukor: 3.7/8 (3.7/8). — On: 26.40 (26.62). — Rész: 17.— (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, január 10. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) Buza irányzata tartott. Jan.-ra 74.7/8 (75.7/8). Márciusra — (—). Tengeri irányzata állapodó. — Január-ra 36.7/8 (36.7/8). — Zsir: Január-ra 7.32 (7.37). Márciusra — (—). — Szatona short clear — (7.45). — Sertésbús: Január-ra 15.40 (14.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLEK.

† **Herceg a szocialisták hangversenyén.** Mulaságos eset történt a múlt héten *Károly* svéd herceggel. A fenséges ur nagyon érdeklődött *Svárdström* svéd énekesnőnek egy hangversenyre iránt, s úgy értesült, hogy az énekesnő a múlt hét egyik napján dalestét tart s elhatározta, hogy a hangversenyre ő is elmegy. Korán érkezett küssé, a terem félig-meddig üres volt még. Csodálkozott eleinte, hogy senki sem gondolt vele, de aztán nem sokat tőrdött ezzel, hanem leült a második padsorba. Lassan-lassan megtelt a hangverseny-terem, s kezdetét vette a műsor. Felép a pódiumra egy jókora embontpontos ur, aki kürtön fújt el egy vadászdzsált. A herceg azt hitte, hogy a kürtös ur is közreműködik talán az énekesnő estjében, nyugodtan várta tehát *Svárdström* kisasszony énekszámát. A kisasszony csak késett. Hegedűs, fuvolás számok jöttek, de az énekesnő még mindig nem mutatkozott. A herceg kezd türelmetlenkedni. Odafordul egyik szomszédjához:

— Ugyan kérem, mikor lép már fel *Svárdström* kisasszony?

A szomszéd csodálkozó arcot vág:

— Ki az? Én nem ismerem.

— Az énekesnő, aki ma tartja itt a hangversenyét.

— Itt??... Itt a szociáldemokraták hangversenynek ma.

Az énekesnő ugyanis már az előtte való nap megfartotta hangversenyét s a herceg elvéstette a dátumot. A felvilágosítás után a fenség végig ott maradt azért és mosolyogva mesélte el nejeének, *Jogeborg* hercegnőnek, hogy szocialista-hangversenyben is volt már része.

† **Boni de Castellane gróf visszavonulása.** *Castellane* gróf és neje, *Jay Gouldnak*, a vasutkirálynak a leánya, otthagya Páris. A sok tobzódás után nyugodalmas életre vág ódnak és a Gould-családnak egy New-York melletti birtokán fognak lakni. A lehetetlenül tékozló grófi párnak pénzt nem igen adnak a kezébe, hanem a Gould-család feze-di majd összes szükségleteiket. *Boni de Castellane*, valamint az amerikai milliós leány keserű tapasztalattal hagyhaták ott a szajnaparti metropolist. Addig, míg csomóstul szórták a pénzt, a párisi társaság színe-java fordult meg szalonjaikban, törte magát mindenki utánuk; mikor azonban híre ment, hogy a tékozló grófi pár ellen csődöt nyitottak, egyszerűen elszakadt a nagy barátkozás fonala s meghívott vendégek még csak arra sem érdemesítették őket, hogy kimaradásukért kimentsék magukat; ahova pedig ők mentek, góg s közöny fogadta őket. *Castellane*

grófnak gunyvevet is adtak a klubokban: *petit faiseur*-nek hívták. A csőd óta hitellik is teljesen megszűnt; *maraisi* kastélyukban mindent lefogáltak, sőt az utóbbi időben a kereskedők kisebb bevásárlásait is csak készpénzfizetés mellett --olgaltatták ki. Ez a helyzet természetesen türethetlenné vált rájuk nézve s most néhány millióval megkönyebbülten és sok tapasztalattal gazdagabban mennek a Gouldok falusi jászágára pihenni.

† **Mark Twain a civilizációról.** Nagyon sok kiváló embert interjúvoltak meg amerikai újságírók, hogy mit várnak az új századtól, így *Mark Twaint* is, aki válaszában a kínai eseményekről is szól és leplezetlen őszinteséggel mondja meg a véleményét. Válaszának a következő címet adta:

A tizenkilencedik század köszöntője a huszadikra.

Röviden megírta: *Mark Twain.*

Majd így folytatja:

— Bemutatom önöknek a civilizációnak nevezett kővér matronát, aki *Kiocsauba*, *Mandszuriába*, *Dél-Afrika* és a *Filippiszigetekre* tett kalózkirándulásaiból bemoskolva és megbecstelenítve, aljas lélekkel, zsákmánytól duzzadó zsebekkel és képmutató arccal tért vissza. Adjatok neki szappant és törülközőt, de a tükröt dejátok el, nehogy szégyenkeznie kelljen magától.

† **A megszámozott Reuss-hercegek.** A *Reuss* fejedelmi családnak minden egyes, az idősebb, vagy ifjabbik ágából származó tagját *Henrik*-nek nevezik; e szokás eredete a család egyik, a *tizenkettedik* században élt ősenek házi törvényére vezethető vissza, amelyet *IV. Henrik* császár tisztelelre alapított, aki a *Reuss-herceget* a német birodalom egyik legmagasabb hivatalával ajándékozta meg. A megkülönböztetés megkönnyebbülésére a *Henrik*ek eleinte melléknevet vettek föl. A *tizenötödik* században a fejedelmek neveiket már számokkal kezdték megjelölni és a *tizenhatodik* században ezt a szokást a család hozzátartozóira is kiterjesztették. Mikor később mind a két ág ujabbakra oszlott, a számozást ismét az egygyel kezdték. Az idősebb ágban az apák fiaikat a *tizenhetedik* század közepén mind az első számmal jelölték meg. A *tizennyolcadik* század elején a számozást újra kezdték, azonban a férfisarjadék az idősebb ágban csak a huszonnegyedre érte el, a fiatalabb ág a *tizenkilencedik* században *hetevenedik* *Henrik*-t számlált. Ugyanehhez a házi törvényhez egy határozatot esatoltak, amelynek értelmében minden században a számozást előlről kezdik. A *tizenkilencedik* században *negyvenhét* *Henrik* volt. Az új században ismét előlről kezdik a számozást, az ifjabb ág születendő *Henrik* hercege tehát az első számot fogja viselni.

† **Színészek a jótékonyág szolgálatában.** Mikor az idősebb *Coquelin* a párisi színészek egyesületének előtke lett, szép számmal lévő irigyei gunyosan szólottak:

— Majd meglátjuk, mit tud „ő”!

Azt hitték, hogy a gorombaságáról is híres művész épp szókimondó természetéről igyva csakhamar lebeteklenné fogja magát tenni új állásában; alaposan csalódtak: *Waldeck-Rousseauval* való régi és benső ismeretsége révén ki tudta vinni, hogy a francia színészek javára *millió*s sorsjátékok rendezhessenek.

Nagy része van e sorsjáték sikerültében a nagy művész öcsésének is. Megtörtént, hogy az ifjabbik *Coquelin* a rue-saint-honoréi cirkuszban istállómesternek öltözködve árulta a közönségnek a sorsjegyeket s alig egy fél óra alatt több mint *kétezer* frankot hozott így a jótékony célra.

Egy másik hírneves tagja a *Comédie Française*-nek nagyon öleletes módon szolgálja a sorsjegyek ügyét; sok ismerőse szokta felkeresni az öltözőjében esténként felvonasközökben a rokonszenves művészt, aki egy idő óta ugy bucsuzik látogatóitól, hogy kezükbe tesz egy kis kék jegyet, amelyre ez van írva:

Nyugta husz frankról, amennyibe a velem való társalgás kerül.

Persze, hogy mindenki szívesen nyitja meg az erszényét.

† **A föld lakosságának sűrűsége.** Arra a kérdésre, hogy a föld országai lakosságuk sűrűsége szerint mily sorrendben következnek egymásután, egy német lap így felel:

Egyiptom foglalja el e tekintetben az első helyet, ott egy négyzetkilométerre *kétszázkilencven* személy esik, a második helyen áll *Belgium* négyzetkilométerenként *kétszázhuszonhat* emberrel. Egy négyzetkilométerre *Németalföldön* százötvennégy, *Nagybritanniában* és *Irországnak* százhuszonnyolc, *Japánban* száz-tizenegy, *Olaszországnak* száztiz lakos jut. A hetedik helyen áll *Németország*, ahol kilencvenhét lélek esik egy négyzetkilométernyi területre *Ausztriában* nyolcvannégy, *Svédországban* hetvennyolc, *Franciaországban* hetvenhárom, *Dániában* hatvan, *Magyarországban* ötvennyolc, *Szerbiában* ötven, *Romániában* negyvenegy, *Görögországban* harmincnyolc, *Spanyolországban* harminchat és *Bulgáriában* harmincöt ember van egy négyzetkilométeren. Ezek után következnek *Svédország*, *Északamerikai Egyesült Államok* tíz, *Norvégia* hét, *Oroszország* hat, *Mexiko* hat, *Chilo* négy, *Argentína* és *Brazília* két-két lakossal négyzetkilométerenként.

† **Jóslatok 1901-re.** Az angol szeszestendős jóvendőmondó, az *Old Moore* most jelent meg és mint máskor, nagyban jósol most is az új esztendőre. Szerinte — természetesen Angliának jóvendől — január havában bonyodalmai lesznek a brit birodal-

REGENY.

A rajongók.

— REGENY —

Irta: STEPNJÁK.

(41)

Andrej mint üzletember nem maradhatott folyton otthon. Ez gyanút kellett volna; Azután fenn kellett tartania a közlekedést Zinával, aki a „hírszerző-iroda” főnöke volt. Minden reggel elment valamelyik nyilvános sétátérre s pontban tizenegykor — ha ugyan volt valami újság — találkozott Zinával, de még gyakrabban Vults-csal. Ugy látszott, hogy a leány szívesen volt vele, s Zina örömeit átengedte neki az élvezet.

Andrej a nap hátralevő részét rendszerint otthon töltötte. Vasilij kocsis- és inas-kötelességének végeztével szintén feljött hozzá. Nem valami vigan töltötték az időt. Külső nyugalmuk mellett sokkal izgatottabbak voltak, semhogy olvasni tudtak volna. Még regények seim birták lekötni figyelmüket. Alkalmadtán beszélgettek — a forradalomról, közös barátaikról, az irodalomról, Gambettáról, Bismarckról s sok egyébéről. Hanem egyikük sem volt jó társalgó, az idő legnagyobb részét kiki a maga sarkában ülve vagy heverve, pipaszónál töltötte.

Vasilij feltűnő könnyen viselte ezt az életet. Mint aki soha mást sem tett, olyan egyforma, álmag nyugalommal csatalkolta a lovát, kente a kocsiját ésült órákhozhat pipázva az ablakban. Andrej igyekezett lehetőleg nyugodtan viselkedni, a harcoknak várni is kell tudnia. Egy vállalat eredményéhez éppoly fontos a türelem az előkészületeknél, mint a vakmerő bátorság a kivételben. Andrejt, különösen eleinte, amikor még elevenek voltak szent-pétersvári munkás életének benyomásai, majd megölte ez az egyhangú élet.

Idővel jobban hozzászokott és a léleklő unalom már kevésbé kizozta. Mégis égető türelmetlenséggel várta a döntés napját, amely barátainak szabadulást és neki megváltást hozna...

Estére járt az idő. A két barát, mint rendszerint, otthon gubbasztott. Andrej kényelmesen végignyújtózott valami divánfáján. A nyitott könyvből kezében nem olvasott. Vasilij az ablaknál füstölt, — amikor hirtelen kopogtak.

Vasilij felugrott, s az előszobába szaladt, ahol aludt és hivatalosan lakott is. Mégsem illik, hogy ő, a kocsis és inas, gazdája jelenlétében üljön.

Vasilij ilyen nehéz legénytől nem is várható ügyességgel kefért ragadott, balkezét bedugta gazdája eszímájába és a legvalóságosabb inas ártatlan arcával kékélni kezdett.

— Tessék bejebb kerülni, kiáltott Andrej az első szobából.

Vults lépett be. Vasilij komédiája ezuttal felesleges volt. Eldobta a eszímát, kefért és az első szobába követte a lányt.

Vults hosszú időközökben benézett a koresmába s mindig Vasilijt, a kocsiát kérdezte. Ebben nem volt semmi vesztély. Csinos szobalánynak öltözött s mi sem természetesebb, mint hogy a legény kocsiának szeretője is legyen.

Ma, minthogy senkit sem látott benn, feljött a lakásukra.

— Nem akarnátok résztvenni egy kiránduláson? — kérdezte. — Az idősebb Dudorov szerencsésen levizsgázott. Csak néhány jó barát jön s bizonyára vigan leszünk.

Andrej és Vasilij szívesen fogadták a meghívást.

— Zina is velünk tart? — kérde Andrej.

— Nem. Ők nem jönnek, hanem engedélyt adtak nekem menni, — szölt a leány az orosz eselédke szokása szerint, többes számmal jelezve az uraságot.

A divánhoz ment, amelyen Andrej ült. Utaközben olyanformán emelte meg a szoknyáját, amint helyeket szokták igen sáros utcákon. Ami-

kor leült, szintén gondja volt rá, hogy ruhája ne érintse a földet.

A két barát szobája semmiképp sem volt mondható a tisztaság mintaképének. A négyzetű asztalt folyton dörzsölték kabátjikkal, ez tehát aránylag elég tiszta volt; csak a sarkait fedte por s kenyérmorzsas-tömegek. Hanem a padlót, mint a frissen esett hófelet, oly puhán fődte a finom szürkés-kék porszőnyeg. Festői rendtelenségben fődtek, tarkították, mint megannyi kavics, fehér, kék, sárga, barna, piros csomagoló papírdarabkákat. Egnémelyiket már elfődte a finom porfátyol, tömpítva eredeti színpompáját; ebből már több napi keletre lehetett következtetni. A padló sokszínű mozaikjait nagy mértékben emelték s tökéletesítették eldobott cigaretta-végek, tojáshajak, száraz kenyérdarabok, amelyek esetleg eltávoitva, mint a vasporbá tartott mágnes sötét porfeleletet vontattak maguk után.

A dolog ugy állott, hogy Andrej „kiszolgálás nélkül” bérölte a szobát. Ez tehát, beleértve söprést és takarítást, mint insznak, Vasilij teendője volt. Szalagált a városban, tisztította Andrej eszímát s a legnagyobb pontosságú vizgázóit a szamovárra. Hanem a söprést pusztá idő- és erőfeszítésnek tartotta. Nem látott semmilyen filozófiai okot arra, hogy a szobában olyan ellen-szenyvel viseltesünk a por ellen, amelyet a legnagyobb léleknyugalommal türünk meg az utca járdáján. Minthogy Andrej egyik helyen sem valami nagyon bánta, hát csak hónaponként egyszer söpörték ki a szobát.

A kirándulást egy közeli erdőskébe tervezték. Elég messze feküdt a hely. A vasorát jó későn kellett a helyszínen megfőzniök. Vasilij praktikus ember létere mindezekből kisütötte, hogy igen böles lenne, ha elindulás előtt valami erősítő után néznék. Minden szükséges kéznél volt s azonnal készíthet valamit.

(Folytatása következik.)

Takarékpénztárak.

Table with columns for bank names (e.g., Magyar Államkassza, Magyar Takarékpénztár) and their respective values.

Iparvállalatok.

Table listing industrial companies (e.g., Ganz- és TDK, Kéglőgyár) and their financial data.

Közlekedési vállalatok.

Table listing transportation companies (e.g., Magyar Államvasutak, Budapesti Közút) and their values.

Sorsjegyek.

Table listing lottery tickets (e.g., Országos Központi, Magyar Vöröskereszt) and their prices.

Pénzmenek és váltók.

Table listing exchange rates and bank notes (e.g., Francia bankjegyek, London 10 font) and their values.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzletet árjegyzőbizottság hivatalosan a következő ártozományokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag; lucerna magyar 43.-48.- korona, vörös aprószemű 48.-50.- korona, vörös erdélyi ... korona, vörös bánási ... korona, középszemű 55.-58.- korona, nagyszemű 61.-65.- korona. Disznózsír: budapesti: 51.50-52.- korona, vidéki ... korona. Táblaszalonna: légszáritott vidéki ... korona, városi 4 darabos 40.50-41.- korona, 3 darabos 45.-45.50 korona, üstölt ... korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 14.50-15.- korona 120 darabos ... korona, 100 darabos 15.25-15.75 korona, 85 darabos 15.50-16.- korona azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.75-14.- korona, 100 darabos 14.75-15.- korona, 85 darabos 15.50-15.75 korona. Szilvák: szlavóniai 18.25-18.50 korona, szerbiai 16.50-17.- korona, azonnali való szállításra.

A bécsi értéktözsde.

Az előtérben nagyon tartózkodó, üzlet szűk kör-látok közt mozgott. Déli tözsdén tartott az irányzat.

Zárlat nyugodt. Magánidiszkontó 3/8. Bécs, január 10. (Magyar értékek zárlata.) 4/20-os aranyárak 117.15. Tízrai és szegedi kölcsön sorsjegye 140.25. Magyar vasúti kölcsön értéke 100.20. Magyar köcsü vasúti állami kötvény 120.-. Magyar leszámítók- és pénzváltóbank 418.-. Rímamurányi vasút részvénye 455.50. Magyar koronajáradék 92.25. 4/20-os Magyar földhitelre. kötvény 91.60. Magyar hitelbank részvénye 68.-. Magyar nyeregvény kölcsön sorsjegye 168.75. Kassa-oderberg vasúti részvénye 84.-. Magyar kereskedelmi bank ... Magyar cukoripar 1910.-

Bécs, január 10. (Osztrák értékek zárlata.) 4/20-os papírjárdék 98.30. 4/20-os osztr. aranyárak 117.20. 1800-iki sorsjegye 136.75. Osztrák hitelsorsjegye 385.50. Angol-osztrák bank 270.-. Bécsi bankgyűlésület 457.-. Osztrák-magyar bank 1698.-. Déli vasút 108.50. Dumagózhajózási részvény 742.-. Dohányrészvény 292.50. Császári és királyi arany 11.39. Német bankváltók 117.62. 4/20-os ezüst járadék 88.20. Osztrák koronajáradék 98.30. 1864-iki sorsjegye 197.50. Osztrák hitelintézeti részvénye 664.50. Unionbank 540.-. Osztrák Länderbank 408.50. Osztrák-magyar államvasút 671.50. Elbavölgyi vasút 468.-. Alpesi bányarészvénye 430.-. 20 frank arany 19.14. Londoni váltó 240.66. Bécsi Tramway Ltd B. 239.-. Bécsi Tramway Ltd A. 246.-. Liptó köcsü ... Az irányzat szilárdabb.

Bécs, január 10. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 665.-. Magyar hitelrészvény 606.-. Angol-Osztrák bank 270.-. Bécsi bank-

egyesület 458.-. Union bank 540.-. Länderbank 408.50. Osztrák-magyar államvasút részvénye 671.50. Lombard 109.-. Elbavölgyi vasút 469.-. Északnyugati vasút részvénye 458.-. Dohányrészvény 292.50. Rímamurányi vasút 456.50. Alpesi bányarészvény 431.-. Májusi járadék 98.30. Magyar korona-járadék 92.25. Török sorsjegyek 104.75. Német birodalmi márká 118.70. Napoleon d'or 19.14.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, január 10. (Tözsde tudósítás.) A tözsde kedvetlenül és a bank- és kohóüzemekben alacsonyabb árfolyamokkal nyílt meg. Bányarészvények is részben alacsonyabbak voltak. Élénkebb volt a forgalom az országgyűlésen szöbe hozott államosítási kérdésre marionburgi és kelet-poroszországi vasutakban, amelyek közül különösen az utóbbiak emelkedtek. Northorn-Pacific részvények New-Yorkra bányádtak. 3 százelek birodalmi kölcsön írt kisé élénkbe kerülést nyílvá-nult. A második tözsdéorban bányarészek emelkedtek fedezé-kes következtében, a mi a bankokra kedvezően hatott vissza. Zárlatkor bányarészek ismét ingadozók voltak. Dortmund-gronai részvények élénkek voltak. Zárlat után meg-szilárdult az irányzat. Magánidiszkontó kamatlak 3/8 1/2.

Berlin, január 10. (Zárlat.) 4/20-os papírjárdék ... 4/20-os osztrák aranyárak 99.75. Elbavölgyi vasút ... Magyar koronajáradék 92.75. Osztrák-magyar állam-vasút 143.50. Kassa-oderbergi vasút ... Bécsi váltóár 84.85. Magyar vasúti beruházási kölcsön 101.75. Alpesi bányarészvény ... Disconto-Commandit 176.60. Altalános villa-mosság Edison 209.-. Gelsenkirchen 173.-. Laura-kohó 194.25. 4/20-os ezüstjárdék 98.-. 4/20-os magyar arany-járdék 98.25. Osztrák hitelrészvény 209.-. Déli vasút 25.75. Károlyi Lajos vasút ... Orosz bankjegyek 216.40. 4/20-os új orosz kölcsön 96.05. Török dohányrészvény ... Olasz járadék 95.25. Magyar hitelbank ... Dynamit Trust ... Harpeni 170.75. Az irányzat szilárdult.

Berlin, január 10. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4/20-os magyar aranyárak 98.25. Magyar koronajáradék 92.75. Osztrák hitelrészvény 208.90. Osztrák-magyar államvasút 143.40. Déli vasút 25.75. Északnyugati vasút ... Elbavölgyi vasút ... Orosz bank-jegy készpénz 216.60. Buschtienhradi ... Orosz bankjegy ... (Ulmo.) Lombard ...

Hamburg, január 10. (Zárlat.) 4/20-os ezüst-járdék 97.80. 1850. sorsjegye 138.-. Déli vasút 25.50. 4/20-os osztrák aranyárak 100.-. Osztrák hitelrészvény 208.90. Osztrák-magyar államvasút 143.25. Olasz járadék 95.10. 4/20-os Magyar aranyárak 99.10. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, január 10. (Zárlat.) 4/20-os papír-járdék 98.30. 4/20-os osztrák aranyárak 99.45. Magyar koronajáradék 92.80. Osztrák-magyar bank 121.00. Déli vasút 25.60. Elbavölgyi vasút ... Londoni váltóár 204.42. Bécsi bankgyűlésület 116.-. Villamos részvény ... 3/20-os magyar aranykölcsön 81.60. 4/20-os ezüstjárdék 98.-. 4/20-os magyar aranyárak 95.10. Osztrák hitelrészvény 208.80. Osztrák-magyar államvasút 143.70. Északnyugati vasút ... Bécsi váltóár 84.83. Párisi váltóár 814.16. Unio bank ... Alpesi bányarészvény 217.-. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, január 10. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január 10. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 208.90. Osztrák-magyar államvasút ... Déli vasút ... Osztrák aranyárak ... Olasz járadék 95.30. Laura-kohó 194.60. Harpeni 170.50. Discont ... Alpesi ... Bécsi bankgyűlésület ... Bányarészek eszöndes.

Paris, január 10. (Zárlat.) Osztrák-magyar állam-vasút ... 4/20-os osztrák aranyárak 99.75. Osztrák Länderbank ... 3/20-os francia járadék 101.97. Ottoman-bank 539.-. 3/20-os francia járadék 103.60. Alpesi bányarészvény ... Déli vasút ... 4/20-os magyar arany-járdék 98.65. Párisi bankrészvény 1072. Olasz járadék 93.90. Francia törleszt. járadék ... Osztrák földhitel-intézeti részvény 1217.-. Török dohányrészvény 314.-. Az irányzat határozatlan.

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Január 10. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A Magyar eisorrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 90-92 fillérig. Öreg közép (páronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 95-96- fillérig. Fialat közép (páronként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 92-94- fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 93-94- fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) ... fillérig. Közép (páronként 240-280 kilogramm súlyban) ... fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) ... fillérig. Közép (páronként 250-320 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. IV. Romániai erdelti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. Közép (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 88-90- fillérig. Közép (páronként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 86-88 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 80-84 fillérig.

Sertésleltérszám 1901. január 8. napján volt készlet 31.286 darab. - 1901. január 9. napján felhajtott 102 darab. 1901. január 9. napján eszűdtűttott 203 darab. 1901. január 10. napjára maradt készletben 31.180 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

- Január 10. -

Kinvezések. Az igazságügyminiszter Barason Endre szatmárnémeti törvényszéki és Nuriásn Emánuel szamos-újvári járásbírósgát díjokat a nagy-bányai járásbírósgához irnokokká, Frank Zoltán nyugalmazott járásbírósgát irnokot a hugosi járásbírósgához végrehajtóvá; a vallás- és közoktatás-ügyi miniszter Staudner Paula okleveles kisdóvónót a kapronczi állami kisdóvónóhoz kisdóvónót; - a budapesti főbíróházi elnöke Jánosy Géza ügyvédjelöltet a budapesti főbíróházi kerületbe díjas joggyakornokká nevezte ki; - az igazságügyminiszter a zombori törvényszékénel ideiglenes minőségben alkalmazott dr. Csekmanek Rezső aljegyzőt ebben az állásában végleg megerősítette.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Castiglione Hermin szász-lónai és Rónai Vilma dobriacsi állami elemi iskolai tanítóknéket kölcsönösen, Abraham Margit feher-templomi állami elemi iskolai tanítóknékat a sipei állami elemi

iskolához jelen minőségében, Bogovich Anna gereselyi állami elemi iskolai tanítóknékat a varanói állami elemi iskolához jelen minőségében, az igazságügyminiszter Horvay Károly szatmárnémeti kir. törvényszéki irnokot a szatmárnémeti kir. járásbírósgához helyezte át.

Anyakönyvi kivételek. A belügyminiszter Vasvármegyében a magyar-genesi kerülethez tartozó Egyház-Kesző és Vág-Kesző kisközségeket „egyházkeszői” anyakönyvi kerület elnevezéssel önálló anyakönyvi kerületté alakította s ezen kerülethez György Kálmán körjegyzőt anyakönyvezetvé, továbbá a vasvári kerülethez Fiala József gyűgyserészt, a székelykerületbe Ecker József jegyzősegedet, a felsőlői kerületbe Leyrer János ág. ev. tanított anyakönyvezetvé-helyettesítette, Csikvármegyében a gyergyó-békási kerületbe anyakönyvezetvé-helyettesítette Kolesár Demeter községi közgyámot, Pozsonyvármegyében a magyarbéli kerületbe Vesznyér Gáspár jegyzőt irnokot, a szilencs megyei Vojacek János segédjegyzőt, az alsó-nyitrai megyében pedig Sinkó István segédjegyzőt anyakönyvezetvé-helyettesítette. Háromszék vármegyében az anyakönyvezetvé-helyettesítette Cseh Lajos állami iskolai tanított anyakönyvezetvé-helyettesítette, Szilvárvármegyében a nyirvidi kerületbe anyakönyvezetvé-helyettesítette Petenykó János állami tanított nevezte ki és Ecker Lajos, Vojacek János és Petenykó János kivételével a házassági anyakönyvi hivatal vezetésével és a házasságtörésnél való közreműködéssel is megbízta.

Nemgyarosítás. A belügyminiszter megengedte, hogy Kugyela Márton szarvasi lakos saját, valamint kiskoru Márton, Mária, Ilka, János, Etel, Judit és Zsuzsanna nevű gyermekei Zolnára, kiskoru Kohn Aladár, Kohn Jenő, Kohn Katalin és Kohn Margit budapesti lakosok Kardosra, Grünstein Herman budapesti lakos Szalkaira, Klein Alajos m. királyi csendőr, budapesti lakos Kisfaludra, Márk Zsigmond budapesti m. kir. állami rendőr Sökütiúra, kiskoru Ludwig Alajos Károly budapesti lakos Margitára, Jokobovics Sándor debreceni lakos Bartára, Freudenfeld Jakab alibudai lakos Fodorra, Kocsis Vendei pápai lakos Kassaira, kiskoru Deutsch Antal székelyfővári lakos Bekere, dr. Fischhoff Sámuel sámsói lakos saját, valamint kiskoru István és György nevű gyermekei Halászra, Ehrenzweig Ferenc Nándor kis-biteisi lakos saját, valamint kiskoru fia Zsigmond Erdélyre, Lefkovich Zsuzsanna satoralja-újhegyi lakos Ligetire, Gartenberg Sándor nagy-sárai lakos Gondára, Dridu János debreceni lakos Kiskre, kiskoru, Messer Rikárd budapesti lakos Meszlényre változtatásra vonatkozóan.

Pályázatok. Adóhivatali segédk, esetleg adótitári állásra a nagyzebeni adóhivatalnál 2 hét alatt, hivataloslag állásra a székelyfővári pénzügyigazgatóságnál február 8-ig adóhivatali ellenőri állásra a haasi, esetleg más adóhivatalnál 2 hét alatt, bírói állásra a nagy-bogsnai kir. járásbírósnál 4 hét alatt, bírói állásra a nagyvárad kir. törvényszékénél 2 hét alatt, adótitári állásra a kalocsaai esetleg más adóhivatalnál 2 hét alatt, pénzügyi fogalmazó-gyakornoki állásra a tordai pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt, szolgai állásra a kolozsvári Ferenc József tudományegyetem székeséti tanszékénél 4 hét alatt, kir. ügyész állásra a kossai kir. ügyészségnél 2 hét alatt, szolgai állásra a kolozsvári Ferenc József tudományegyetem szövetkezeti tanszékénél február 8-ig; hivataloslag állásra a pozsonyi kir. pénzügyigazgatóságnál, az új-gradiánai és a pozsegi kir. adóhivataloknál február végéig, jegyzői állásra a soproni kir. törvényszékénél 2 hét alatt, pénzügyi titkári állásra a fumei pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt, teleshivatali átlakított-díjnoki állásra a gátszécsi kir. járásbírósnál 2 hét alatt, adóhivatali gyakornoki állásra a fehérgyarmati adóhivatalnál 2 hét alatt.

Viz állás.

Table showing water levels (Viz állás) for various locations (e.g., Schárding, Tisza, Danubius) with columns for date and water level.

Napirend.

Napirend. Péntek, január 11. - Római katolikus: Hűgün pp-t. - Protestáns: Fruktusz. - Görög-orosz: (december 29). Aprószent. - Zsidó: Teבת 20. - Nap kél: 7 óra 31 perccor. - Nyugszik: 4 óra 14 perccor. - Hold kél: délelőtt 11 óra 33 perccor. - Nyugszik: délelőtt 10 óra 5 perccor. A kereskedelmi miniszter fogad délután 4 órakor. Nemzeti Múzeum. Régésztár. - Nyitva d. e. 9 óráól 1 óráig. - Többi tárai 1 korona belépődíjjal tekint-hetőek meg. Téli kiállítás a Múcsarnokban délelőtt 9 óráól délután 4 óráig. Belépődíj 1 korona. A Visszatartottak Szalonja a Klotild-palotában. Nyitva délelőtt 9 óráól este 9-ig. Belépődíj 1 korona. Iparművészeti társulat kiállítás nyitva délelőtt 9 óráól 1-ig. Országos Képtár és a Dürer-kiállítás az Akadémiában, délelőtt 9 óráól 1 óráig. Iparművészeti múzeum zárva. Iparművészeti múzeum nyitva d. e. 9 óráól 12-ig és d. u. 2 óráól 5-ig. Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-út 72.) nyitva délelőtt 9-1 óráig. Földtani intézet múzeuma zárva. Magyar kereskedelmi múzeum az iparszarnokban d. e. 9-től délután 2 óráig. Közlekedési múzeum a Városligetben délelőtt 9 óráól 12 óráig és délután 3-5-ig. Szobadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9-1 óráig. Goethe-szoba az Akadémiában nyitva délelőtt 10-12 óráig. Múzeumi könyvtár nyitva d. e. 9-1-ig.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Péntek, 1901. január hó 11-én.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ,
Péntek, 1901. január hó 11-én.
Először:

A medve.
Vigjáték 1 felvonásban. Irta Csehov A. Ford.: V. J. Személyek:
Szmirnov Császár Lukács Gabányi
Popovné Alsóghy Utána:
A párisi asszony.
Vigjáték 3 felvonásban. Irta Bécque Henry. Fordította Lázár Béla.
Személyek:
Du Mesnil Vizvári Clotilde Lánczy
Lafont Császár Adéle Boros F.
Simpson Dező Kezdeté 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Péntek, 1901. január hó 11-én.
Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából írta: Beöthy László és Makai Emil, zenéjét szerzte: Davidsohn Emanuel.
Személyek:
Monaóh Mátrai Szulamit Sötér
Aron Erdős Abigail Hóza
Absolon Ody Cingtang Kardos
Kezdeté 7 1/2 óraker.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetőek Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedéseiben Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrassy-ut 42. sz. a., valamint a New-York kávéházban. (Telefon.)

VIGSZÍNHÁZ.

Péntek, 1901. január hó 11-én.

Tartalékos férj.

Bobózat 3 felv. Irta Guthi Soma és Rákosi Viktor.
Személyek:
Bukovics Szathmáry Dorottya Varsányi
Teréz Nikó Hólyag Tóni Hegedűs
Timár Zoltán Fenyvesi Popovka Szerémy
Eva Lenkei Ponty ur Rónaszéki
Csillám Olivér Góth Fruzsina Makróczyné
Prencsán Vendrei Oszkár Gyöngyi
Kezdeté 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Péntek, 1901. január hó 11-én.

Blaha Lujza asszony mint vendég:

A vereshaju.

Eredeti népszínmű dalokkal 3 felvonásban. Irta Lukácsy S.
Személyek:
Ózv. Sajgóné Siposné Koppancs M. Szerdahelyi
András fia Kiss M. Szilaj Kata Blaha
Férke fia Raskó Veréb Jankó Tollagi
Boglár Agnes P. Lukács Szemes Borcsa Vidorné
Zsófi, leánya Bán N. Osnos Julcsa Vasváryné
Keszeg M. Szabó A. Boglyas Pál Mátrai
Bálint, fia Szirmai Zsuzsina Makróczy
Kendete 7 óraker.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Péntek, 1901. január hó 11-én.

A XIX. század.

Előadás 3 felvonásban, egy előjátékkal. Irta Pekár Gyula.
Kezdeté 1/8 óraker.

FOLIES CAPRICE.

Ma:

9 óraker: Die gestohlene Mitgift.
10 óraker: Ő nem tud franciául.
11 óraker: Die Champagnernymphé.
Reggel 5 óráig elgányszene a pompás télkertben.

Olesó tüzelőanyag
köszén brikket
métermázsánként házhoz szállítva 1 fnt 56 kr. Tüzelésével óriási pénz takaríthatik meg. Megrendelhető: **SZÉCSI GYULA** első budapesti köszén brikket-gyárában **VI., Lehel-utca 23.** — Telefon 23—49.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7-kor. Az előadás kezdete 8-kor.

Még csak rövid ideig!

FREGOLI!!

vendégjátéka. Ma:

„A MÉH“

Nagy opera paródia 1 felv. 8 személyben.

Előadja:

Fregoli Lipót ur.

Holnap szombat: „Chamäleon.“

Vasárnap, január 13-án, d. u 1/2-kor

Fregoli vendégjátéka

mérsékelt helyekkel, egész új műsorral.

Továbbá:

Käthe és Armin József

realisztikus, humorisztikus színházi parodisták.

Mde. Marquise Diane de Fontenay

Statues vivants en blanc.

Miss Clara Ballerini

a trapéz királynője.

A télkert kávéházban zene, reggel 5 óráig.

Jegyek kaphatók a Mulató nappali pénztáránál 9—1 óráig és délután 3-tól és este a pénztáránál, ugyanint Weiss A. nagytárszó Károly-körút 26., tőzsze Andrassy-ut 38. és 26. szám alatt egész napon át.

Zenemű-ujdonságok.

Albumok és magyar dalok:

Budapesti dalköré	koronázék
50 bűslelő nóta	2.—
50 halgató nóta	2.—
Küry Dalos könyve	4.—
Blaháné 102 dala	8.—
Bécsi tánc-album 1901.	2.40
Lakatos Jászberényi halgató nóta	2.40
Gellen, Nográdi hangok, 2 dal	1.50
Magyar Várta-album	4.—
Dankó, Hódó levelek	3.—
Dankó, A bor legendája	1.60
Greizinger, 10 kuruc dal	3.20
Greizinger, Örök szerelem	2.—
Felix, Pizzicella dal	1.50
Lanyi, 2 magyara dal	1.60
Schmidt, Dalain, 10 füzet, a Székess, Dalok	1.20
Monkton, A csirizsál-dal	2.50
Rosenzweig, Tánc-album	2.—
Lányi, Gárdonyi nóta	2.40
Lányi, Petőfi családja	1.20
Iványi, A betyár szerelem	1.60
Greizinger, Resignation	2.40
Henriquez, Jódóm, hogy visszahívz majd engemet	1.20
Kecker, Jós-dal	2.—

koronázék

Schleicher-keringő	1.80
Koltár, Monte Christo	2.40
Kille Kille Karline	1.80
Movena, Klänge aus dem Paradies, keringő	2.40
Kutcheha, Panama-keringő	2.40
Yvon, Iris-keringő	2.—
Yvon, Vision-keringő	2.—
Bartha, Casino-csárdás	2.—

Olesó operák, zongorára 2 kéfere:

Auber, Portici néma	1.80
Kőmives és lakatos	1.80
Belhoven, Fidele	1.80
Puritana	1.80
Egmont	1.80
Beilini Norma	2.40
Alvajáro	1.80
Boieldien, Fehér nő	1.80
Donizetti, Lucia	1.80
Lucrezia	1.80
Exred leánya	1.80
Flotow, Martha	3.60
Stradella	3.60
Halevy, Zsidóné	3.60
Händel, Mesias	2.40
Haydn, Teremtés	1.80
A nagy evszak	1.80
Herold, Zampa	2.40
Kreuter, Grnadii éji szállás	1.80
Loitzing, Császár és ács	2.40
Fegyverkovács	2.40
Vadorzó	2.30
Mendelsohn, Szentiványi álom	1.80
Meyerbeer, Ördög Robert	3.60
Hugenották	4.80
Proféta	4.80
Afrikai nő	3.60
Mozart, Don Juan	1.80
Figaró lakodálma	1.80
Tilus	1.80
Varázsvuola	1.80
Nicolai, Windsori vig nók	1.80
Hossai, Sevillai borbély	1.80
Schumann, Faust	3.60
Verdi, Rigoletto	4.80
Tevdől nó	4.80
Trovatore	3.60
Weber, Búvós vadász	1.80
Uheron	1.80
Preciosa	1.80

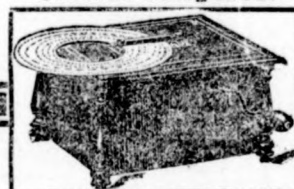
Kaphatók:

Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)
cs. és kir. udvari könyv- és zenemű-kereskedésében
BUDAPESTEN, VI. ker., Andrassy-út 21. szám.
Vidékre az ország és portóra 20 fillér előleg beküldése után pontosan szállítjuk.

Alkalmi ajándéknak

legcélszerűbb egy **INTONA** családi hangszer.

E közkedvelt hangszeren el lehet játszani a legzesebb és legújabb magyar vagy más népszerű zenei műveket. Különösen alkalmas mindenféle szórakozásra.

Ára 10 forint. Nagyobb alakú 12 forint.

A koták dréja (fűző) 30 krajcár.

STERNBERG ÁRMİN ÉS TESTVÉRE

cs. és kir. udv. hangszergyár. Alkalmos hangszerelőműtár.

Kerepesti-út 36. szám.

Zongora-termék: Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-körút sarkán). Zeneapléta.

Illusztrált Árjegyzék ingyen kapható csak meg kell nevesni, hogy miféle hangszerrel kívánatlak az árjegyzék.

Hirdetmény.

A kérelmesnél és főszerkesztésnél a vasúti üzemeltetés által 70. §-a értelmében nyilvános árverés útján d. e. 9 órákor az alább felsorolt állomások telephelyszámláiban a következő napokon további eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

Zimony állomáson január 15. Kolozsvár állomáson 15. Máramaros-Sárgat állomáson 15. Kecskemét 16. Arad állomáson 16. Pécs állomáson 16. Budapest apart. állomáson 17. Kassa állomáson 17. Flusse állomáson 17. Győr állomáson 21. N.-Szeben állomáson 21. Ujvidék állomáson 21. Veszprém állomáson 22. Szatmár-Német állomáson 22. Zagráb állom. 22. Szegec állomáson 22. Nagy-Várad állomáson 23. Eger állom. 23. Budapest nyugati állomáson 24. Tegevár-köszvényes állomáson 24. Miskolc güm. p. u. 24. Szekes állomáson 25. Fozony állomáson 25. Debrecen állomáson 26. Pápa állomáson 26. D. Csaba állomáson 29. Bressó állomáson 29. N.-Becskerek állomáson 30. M.-Vásárhely állomáson 30. Nyitra állomáson 30. Budapest-Józsefváros állomáson 31. Pécs állomáson 31. Budapest, 1901. január 1-én. Az igazgatósg.

Huzás már holnap.

DIÁK-OTTHON-
SORSJEGYEK
HUZÁS
JANUÁR 12-ikén
FŐNYEREMÉNY
10.000
KORONA
40 FILLÉRÉRT
MINDENÜTT KAPHATÓK.

Hatóságilag engedélyezett Végeledás.

Az üzlet felosztása folytán a raktáron levő összes **uri divat-cikk**, **u. m. férfi-fehérmű, nyakkendők, angol cehapok, angol keztyűk, zsebkendők, harisnyák, esernyők, sárcipők, kocsis- és uti-takarók, eső-köpenyek, vadász-harisnyák, vadász-mellények stb., stb., legjobb minőségben a beszerzési áron alól eladottnak**

V., Dorottya-utca 6. szám. (Wurm-udvar.)

KANITZ G. ZSIGMOND.

Az üzleti berendezés eladó.

UJDONSÁGI

7 józsa magyar tréfa (uraltunk.)
Óriási ártérv, nagy korcsle

Árjegyzék:
1. sz. 2. sz. 3. sz. 4. sz. 5. sz. 6. sz. 7. sz.
100 drb 20 K. 10 K. 4 K. 4 K. 4 K. 4 K. 4 K.

Ismétlődőknak 50% engedmény!
Teljes mintaküldeményt 70 fillérvért bérmentve kült: **Corvina műintézet, Szigetvár.**

